

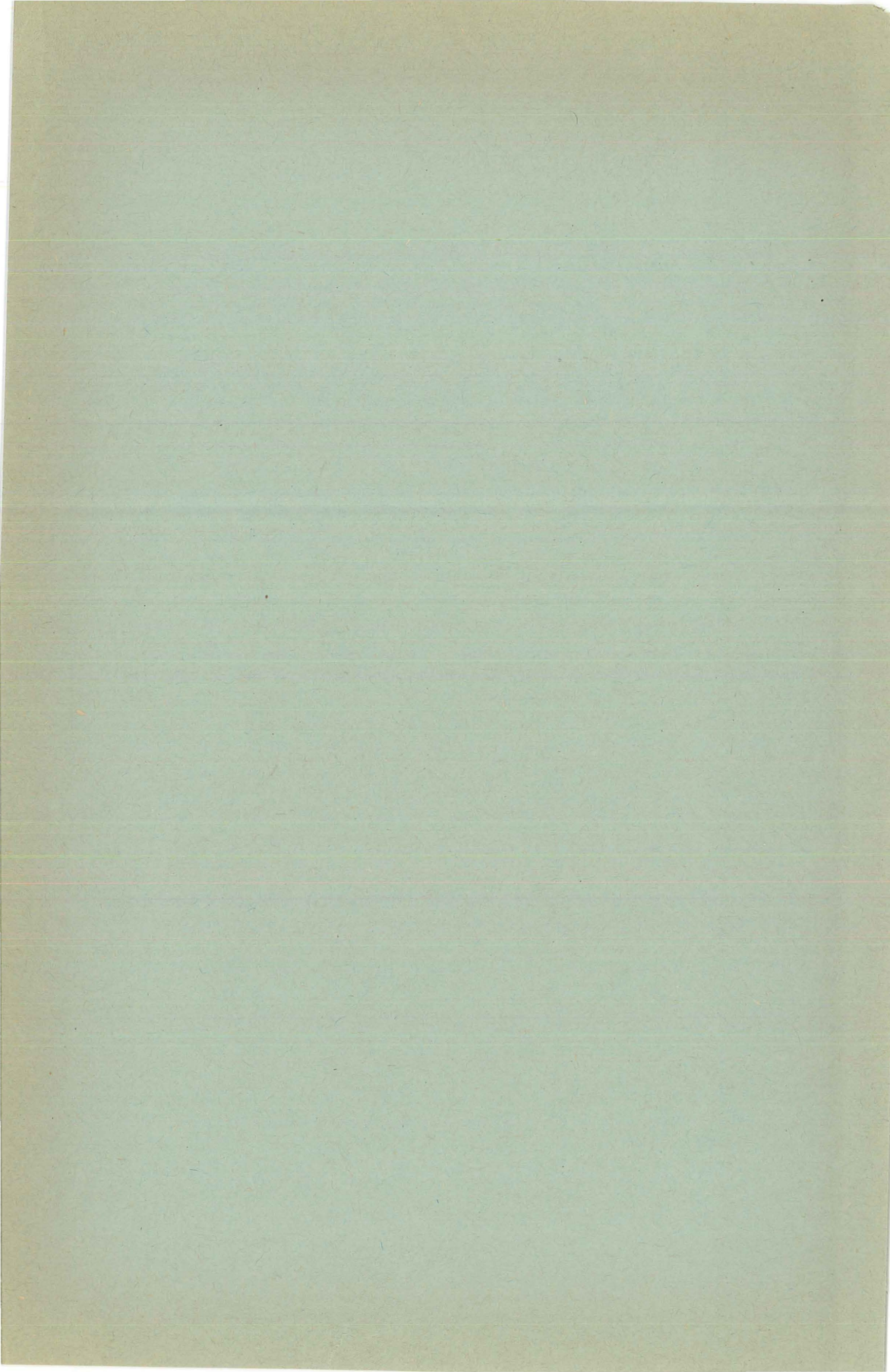
Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1958 — Nr. 9

Praktiske fiskeforsøk

1958

Utgitt av
FISKERIDIREKTØREN

A.s John Griegs Boktrykkeri, Bergen
1959

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1958—Nr. 9

Praktiske fiskeforsøk

1958

Utgitt av
FISKERIDIREKTØREN

A.s John Griegs Boktrykkeri, Bergen
1959

INNHOOLD

<i>Sild:</i>	Side
Sildeundersøkelser på nordre felt under stor- og vårsildfisket 1958 med M/S «Peder Rønnestad»	5
Ekkolodding på søre felt (vårsildfeltet) med redningskrysseren «Olav Østensjø jnr.»	10
Forsøksfiske med settegarn på vårsildfeltet med M/S «Rubb» 1958	12
Forsøk med sildetrål i Nordsjøen 1958 med forsøkstråleren M/S «Thor Iversen»	17
Forsøk med flytetrål (partrål) på Egersundfeltet høsten 1958	20
Forsøk med snurpenot i forbindelse med M/S «G. O. Sars»' feitsildundersøkelse i Nord-Norge	25
Forsøk med feitsildnot av nylon	32
<i>Torsk:</i>	
Fiske med notredskaper under Lofotfisket i 1958	38
Ekkolodding og meldetjeneste av skreiforekomster i Lofoten med M/S «Thor Iversen» 1958	43
<i>Diverse:</i>	
Trålforsøk kombinert med leiting etter sild på bankene utenfor Helgeland og Trøndelag i tiden 17. april—14. mai 1958	48
Forsøksfiske etter kveite med M/S «Thor Iversen» i tida 12. januar—20. februar 1958	52
Forsøksfiske etter kveite med M/S «Thor Iversen» 2.—19. september 1958	54
Leiting etter nye kveitefelt i Davistredet sommeren 1958	58
Forsøk med størjenot av nylon	63
Leiting etter størje med fly i sesongen 1958	65
Forsøksfiske med liner på Bjørnøyfeltet og bankene utenfor Finnmark med M/S «Thor Iversen» 1958	68
Forsøksfiske etter ål i Nord-Norge høsten 1958	71
Forsøk med torskeruser av kuralontråd (vinton)	77
Lysreflekterende stoff for merking av fiskeredskaper	80

SILDEUNDERSØKELSER PÅ NORDRE FELT UNDER STOR- OG VÅRSILDFISKET 1958 MED M/S «PEDER RØNNESTAD»

Av fiskerikonsulent *Georg Rokstad*.

Toktet tok til torsdag 9. januar med avgang fra Bergen kl. 11,00.

Etter planen skulle M/S «Peder Rønnestad» gå nordover til Stad og begynne undersøkelsene ved Svinøy. Vi fikk fint vær, og turen nordover gikk som planlagt. Fra Svinøy undersøkte vi feltene nordover til Grip. Vi hadde ingen nevneverdige registreringer på turen; d. v. s. vi så noen små registreringer i NO av Ona, men det var ikke storsild. Formodentlig var det småsild eller sei. Vi var en snartur innom Kristiansund N og hentet et par mann og fortsatte nordover til Frøyabanken. Det ble imidlertid kuling fra SO så vi fikk ikke gjort noe drivgarnsforsøk, men undersøkelsene med ekkoloddet foregikk som vanlig. Det ble krysset over Frøyabanken, innom til Haugjegla, siden vestover utenfor Griptarene, tilbake til Griphøllen og opp til Kristiansund lørdag kveld. Vi hadde ikke en eneste registrering på hele turen.

Søndag kl. 23,00 startet vi igjen. Tanken var å gå nordover til Halten og undersøke Haltenbanken og siden vestover til Storegga. Det var fint vær første delen av turen og undersøkelsene av Haltenbanken forløp som planlagt, men da vi kom vestover til ca. 50 n.m. NW av Sula ble det kuling, fra SW. Vi besluttet å bakke over til neste dag i håp om at været skulle bedre seg, men dessverre, kulingen fortsatte, og værmeldingene lovte fortsatt kuling. Vi satte kurs for Slettringen. Da vi kom inn under land, fikk vi kluss med maskinen og måtte få assistanse av redningsskøyten «Andreas Årø» som slepte oss til Kristiansund. Vi hadde ikke hatt registrering på turen. Det viste seg at maskinskaden var forholdsvis enkel og ble reparert i løpet av 2—3 timer. Kulingen fortsatte imidlertid skiftesvis mellom SW og NW med til dels storms styrke, og vi ble liggende værfast til *mandag 20. januar*. Været hadde da bedret seg noe, men det var stor sjø og dårlige forhold for undersøkelser. Undersøkte Griphøllen og feltet mellom Orskjærene og Griptaren uten resultat.

Været bedret seg nå etter hvert, og en fikk endelig anledning til

å foreta de undersøkelser som var nødvendig. Redningsskøyten «Andreas Årø» og «Osloskøyta» dekket feltene ved Veidholmen og Hustadvika. Ute på Haltenbanken lå Kristiansundstrålerne «Møretrål 1» og «Møretrål 2» og dessuten var det flere snurpere som hadde tatt løst. Feltene mellom Haltenbanken, Storegga og Svinøy ble finkjemmet, men silden var borte. Ombord i «Peder Rønnestad» fikk vi noen registreringer *onsdag 23. januar* vest av Storegga, som en mente skrev seg fra storsilden, men som en senere kom til måtte skrive seg fra noe annet.

Den resultatløse letingen fortsatte til *onsdag 29. januar*, da vi endelig fikk livstegn. Det var ca. 40 n.m. NW av Orskjærene. Flere garn- og snurpefartøyer satte kursen mot den oppgitte posisjon, men økende SW-kuling satte stopper for fiskeforsøk, og vi måtte atter engang returnere til lands.

Været holdt oss på land til *tirsdag 4. februar*. Da vi igjen kom ut, fant vi silden i Ravnleden. Silden var da kommet helt inn til skjærene med de største forekomster ved Orskjærene, men det var ingen fiskere til stede. De snurperne som tidligere hadde vært stasjonert i Kristiansund, var gått sydover til Sunnmøre. Ved nærmere undersøkelse av feltet viste det seg at silden sto fra Grip og vestover til Fugler. I Grip-høllen var det ikke sild. Det samme var tilfelle med feltene ved Ramsøyfjorden. «Andreas Årø» hadde patruljert feltet uten resultat. En hadde også forbindelse med Møretrålerne som driftet på Haltenbanken. De hadde heller ikke hatt registreringer.

Onsdag 5. februar NO-kuling, frost. Undersøkte feltet Grip-høllen utover til Skalmen. Langs Smølas vestside var det noenlunde bra arbeidsforhold, men det var ikke sild. Nordgrensen av silden var ved Grip.

Torsdag 6. februar NO-kuling, frost.

Det var nå kommet flere snurpere nordover som også var ute, men de kunne ingenting gjøre på grunn av været. De var så vidt utenfor og konstaterte at silden var der og så gikk de inn igjen. Vi hadde nå fått god oversikt over hvor silden sto, hva slags dybde og størrelsen av forekomstene på de forskjellige steder. Det viste seg at de beste forekomstene sto ved Orskjærene. Der sto den fint og var til dels tørr på sjøen.

Fredag 7. februar. Lett SO bris.

Endelig! Så snart det lysnet av dag begynte snurperne å røre på seg. Det ble etter hvert folksomt og trangt om plassen ved Orskjærene. Det var mange som fikk store kast, men silden var vanskelig å ha med å gjøre, og det var ikke alle som berget fangstene. Så vidt en vet ble det tatt ca. 40 snurpefangster.

Lørdag 8. februar. SW frisk bris. Flåten var ute, men det ble ingen fangsting. Vi undersøkte feltene ved Griptarene og registrerte mye sild imellom Griptarene og Skalmen, men det var ikke forhold for fangsting.

Mandag 10. februar. Lett SO bris. Registrerte mye sild i Griphøllen mellom Grip, Skalmen og Griptarene. Silden sto djupt. Den var også vanskelig å ha med å gjøre, så det ble mye sprenging, men det var da noen som fikk fangst. Været holdt seg noenlunde til *torsdag 13. februar.* Da ble det SW kuling igjen. Vi var stadig i aktivitet, men dårlige værforhold og djup sild resulterte for det meste i negative meldinger. Den *21. februar* la silden seg på botnen over store områder mellom Orskjærene og Griptarene. «Møretrålerne» meldte om store forekomster på Haltenbanken. Forholdene minte mye om tidligere år, og så vidt en kunne forstå, måtte det være forhold for botnagarnfiske. Fra bøyen på Griptaren og helt ut til eggakanten lå det spredt en stor russisk drivgarnsflåte. Vi foretok undersøkelser angående fangstene hos russerne. Det viste seg at de som lå helt inn ved Griptarene fikk de beste fangstene, mens de som drev lengre ut og helt ut mot egga hadde fangster på ca. 1 hl pr. garn. Det skal i denne forbindelse nevnes at de russerne som drev lengst til havs, hadde garna stående så å si i overflaten. Vi merket det slik; en natt vi lå og drev sammen med dem og ventet på dagen, fikk vi garn i propellen. Møretrålerne meldte fortsatt om gode forekomster på Haltenbanken. Vi registrerte også mye sild vest for Slettringen ved Sula og nordover til Halten, men forholdet var likt overalt. Silden sto for djupt, mest nede ved botnen. Ville den bare lette på seg, måtte det bli nok å gjøre. For øvrig var det tydelig å merke at silden trakk nordover. Fra Helgeland kom det melding om at der var registrert sild ved Bremstein og at fiskerne fikk sild i torsken.

26. februar. NO frisk bris. Undersøkte feltet Griptarene, Beksbotten. Der sto sild ved botnen fra Orskjærene til Bøfølingen. De beste forekomstene var ved Bøfølingen og østover til bøyen vest av Griptarene. Det var mange snurpere som patruljerte feltet, men silden kom ikke så høyt at de fikk tak i den. Det var ideelle forhold for botnagarn. Det kom også botnagarnsfiskere sydfra, men umulige værforhold satte en stopper for forsøkene.

Torsdag 27. februar. SW kuling. Vi var underveis til Helgeland, men SW kuling og snøkave tvang oss inn på leden. Vi forsøkte å ta oss fram nordover leden, men i Trondheimsleden stoppet det opp, og vi var nødt til å ankre opp for natten.

Fredag 28. februar. NW frisk bris. Snøkaven lettet noe over midnatt, og vi fortsatte nordover. Registrerte spredte forekomster fra Halten

nordover til Nordøyane. Der stoppet registreringen. Sild var det nok likevel. Fiskerne vi snakket med berettet at de fikk sild i fisken.

Lørdag 1. mars. SO lett bris. Undersøkte feltet Bremstein—Floholmen, ingen registrering. Det var ikke tvil om at det var noe sild til stede langs Helgelandskysten. Det kunne en se, for nesten hver eneste fisk hadde sild i seg. Det var imidlertid ingen ting å se på ekkoloddene. Vi snakket med flere fiskere, men de hadde heller ikke sett sild av betydning på ekkoloddet. Formodentlig gikk silden så nær botnen og var så tynn at ekkoloddet ikke registrerte den.

Søndag 2. mars. Sydlig bris. Kl. 04,00 fikk vi de første registreringer. Vi var da ca. 20 n.m. NW av Ytterøyane fyr (Folla). Vi hadde spredte registreringer hele strekningen sydover forbi Halten, men silden var tynn. Djupt sto den også fra 40—60 favn. Da vi kom vestover mot Frøyabanken ble det SW kuling og stor sjø. Vi gikk inn Ramsøyfjorden og opp til Kristiansund. Registrerte sild ved botnen vest av Titran.

Mandag 3. mars. SW kuling. Lå i Kristiansund.

Tirsdag 4. mars. SW kuling. Lå i Kristiansund.

Onsdag 5. mars. SW frisk bris. Fra Kristiansund kl. 06,00. Vi fikk beskjed om å komme sydover for å undersøke forholdene langs revkanten fra Vikingbanken og sydover.

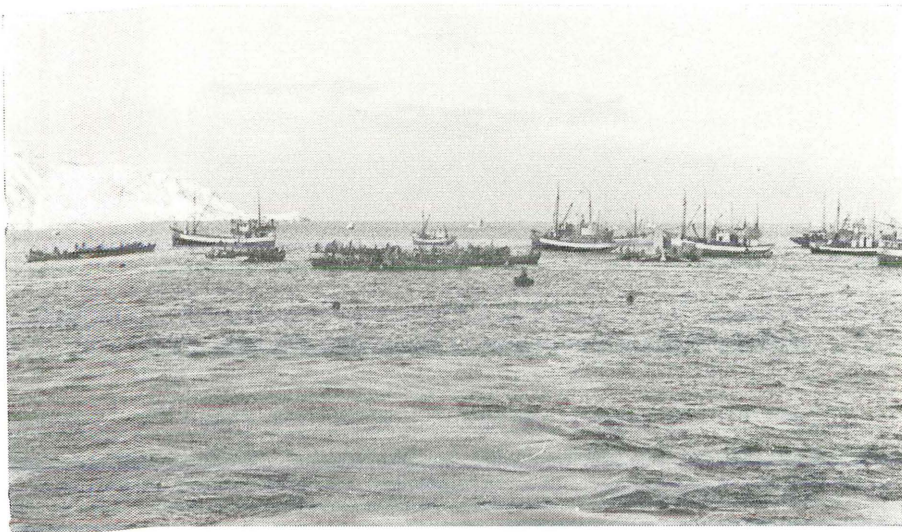
Torsdag 6. mars. NO kuling. Ankom Bergen kl. 14,00.

Fredag 7. mars. NO kuling. Vi ble liggende i Bergen til *søndag 9. mars.* Da spaknet NO-kulingen. Vi stakk til havs ved Fedje. Derfra vestover til Vikingbanken. Mandag kveld kom vi over noen russiske drivere syd av Vikingbanken. Vi satte drivgarn.

Tirsdag 11. mars. Lett N bris. Dro svarte garn. Det lå russiske drivere langs revkanten, sydover til vest av Utsira. Det var flere hundre fartøyer. Vi talte således 55 stk. på en gang. Russerne fikk heller ikke fangst av betydning. Det var for det meste svarte garn. Noen få fartøyer vest av Utsira fikk opptil 1 hl pr. garn. Her fikk vi også de første registreringer. Vi fortsatte sydover langs revkanten til feltet SW av Egersund. Der lå det mange svensker som fisket med flytetral. De tok til dels gode fangster. Vi registrerte også flere gode forekomster langs revkanten SW av Egersund, som ifølge uttalelse fra svenskene var nordsjøsild.

Onsdag 12. mars. Lett bris. Undersøkte feltene fra Obrestad nordover til Røvær. Registrerte sild ved botnen ved Jarstein, Ferkingstadøyane og Urter. For øvrig ingen registreringer. Vi fortsatte nordover langs kysten til Slotterøy. Så vidt en forsto av snurperne var det tatt noen små fangster på lys hist og her fra Skude til Selbjørnsfjorden, men vi hadde ikke registrering på strekningen fra Røvær til Slotterøy.

Etter planen skulle vi nå gå til Bergen og avslutte. M/S «Peder

Snurpeflåten i arbeid (klase).

Rønnestad» skulle ut på nytt tokt. Det var gytefeltene og sildeyngelen som skulle granskes. Programmet for det planlagte tokt ble imidlertid forandret. Toktet ble utsatt til et senere tidspunkt og bestemt utført med et annet fartøy. Det ble da bestemt at en som avslutning på vintertoktet skulle ta en tur nodover til Halten.

Søndag 16. mars. NO bris. Fra Bergen kl. 14,00. Stakk ut ved Holmen Grå og ekkoloddet nordover langs kysten til Veidholmen. Registrerte 2 forekomster ved Svinøy nær botnen og 1 forekomst ved Stoholmen. Her sto silden et stykke fra botnen, men ikke høyt nok for snurperne. Det foregikk noe kasting inne på Lestadbukta, men silden sto kloss i botnen og var vanskelig å ha med å gjøre.

Mandag 17. mars. Lett SO bris. Undersøkte feltet Ramsøyfjorden, vest av Sula og nordover til Halten. Registrerte noen små forekomster på 100 favner vest av Sula og en liten forekomst ved Halten. Det var det hele. Det var nå klart å se at det vesentligste av silden hadde forlatt Nordmørsfeltet. Vi hadde bl. a. kontakt med flere snurpere som var på vei nordover til Røstfeltet, men det var ingen som meldte om registreringer. Det var fint vær og ideelle forhold så vi fikk foretatt grundig undersøkelse både nær land og utpå, men resultatet var likt overalt, ingen registrering.

Lørdag 22. mars ble toktet avsluttet. En kunne konstatere at stor-silden hadde forlatt feltet. Som tidligere nevnt, hadde en hatt noen små registreringer på forskjellige steder, men det skyldtes formodentlig forfangstsild.

EKKOLODDING PÅ SØRE FELT (VÅRSILDFELTET) MED
REDNINGSKRYSSEREN «OLAV ØSTENSJØ JNR.»

I 1958 ble det inngått avtale med Redningsselskapet om at redningskrysseren «Olav Østensjø jnr.» som var stasjonert i Haugesund, skulle foreta ekkolodding på vårsildfeltet. Utgiftene ble dekket av Noregs Sildesalslag og Fiskeridirektøren.

Etter avtale ble det foretatt ekkolodding tre ganger i uken på strekningen Kvitsøy—Røvær—Espevær—Slotterøy i tiden 21. januar — 20. februar 1958.

Det ble foretatt 10 turer. Føreren av redningskrysseren holdt seg daglig i kontakt med Noregs Sildesalslag og ga rapport om resultatene.

Utdrag av journalen til R/K «Olav Østensjø jnr.».

21/1 SO fr. bris, klart.	0700 Ut fra Haugesund. Kurs NW fra Røvassholmen fyr i 45 n.mil. Derfra i SW 10 n.mil og videre i SSO kurs inn på Utsira. Ingen registrering og heller ingen andre sildesyner på feltet.
	1800 Tilbake på stasjon i Haugesund.
22/ 1 OSO fr. bris, skyet.	1100 Kom beskjed fra sildelaget om å gå ut i posisjon 60 n.mil vest av Utsira, da det var obs. en større fiskeflåte som skulle arbeide med sild der. Kurs ble satt for dette felt, som viste seg å være ordinære trålere av forskjellige nasjonaliteter. Ingen registrering av sild på turen.
23/1	0200 Tilbake på stasjon i Haugesund.
24/1 SO bris, klart.	0700 Ut fra Haugesund for sildeleting. Kurs NW fra Utnøringen til 20. n.mil. av kysten. Derfra med NNO kurs til Marstein fyr. Ingen registrering eller sildesyner å se på feltet.
	1400 Stopp i Hummelsund for natten.

- 25/1 Syd kuling, snøbyger 0500 Ut fra Hummelsund. Undersøkte feltet vest av Marstein fyr og langs kysten til Røvassholmen. Men ingen registrering. Vinden økende til storm.
- 1300 Stopp på stasjon i Haugesund.
- 29/1 SSO l. kuling, yr. 0630 Ut fra Haugesund for sildeleting. Kurs vest fra Utnøringen til 15 n.mil av. Derfra ble kursen lagt for Utsira. Ingen registrering.
- 1630 Stopp på stasjon i Haugesund.
- 7/2 Ost fr. bris, snøbyger 0530 Ut fra Haugesund for sildeleting. Gikk langs kysten nordover 3—4 n.mil av til Slotterøy fyr. Gikk ut til 12 n.mil vest av fyret. Videre med kurs for Utsira. Men fremdeles ingen sild å registrere på dette felt.
- 1915 Stopp på stasjon i Haugesund.
- 10/2 SO fr. bris, overskyet. 0700 Ut fra Haugesund for sildeleting, med formannen i sildesalslaget, herr Ytreland ombord. Kurs fra Røvassholmen fyr W.I.S. i 10 n.mil avstand, derfra med kurs for Slotterøyfeltet. Fortsatte langs kysten. En del hval og noe sild til stede på feltet utenfor Skarvøy fyr.
- 1900 Gikk inn til Blomvåg og stoppet for natten.
- 11/2 SO kuling, snøbyger 0815 Ut fra Blomvåg. Undersøkte feltet utenfor øygarden, en del hval å se, men lite sild å registrere. Fortsatte inn til Bergen, og videre tilbake til Haugesund.
- 2200 Stopp på stasjon i Haugesund.
- 17/2 NW fr. bris snøbyger 0700 Ut fra Haugesund for sildeleting. Feltet langs kysten fra Espevær til Slotterøy fyr ble undersøkt, men ingen registrering av sild.
- 1700 Stopp på stasjon i Haugesund.
- 20/2 Veksl. bris, snøbyger 0630 Ut fra Haugesund på sildeleting. Fulgte langs kysten fra Røvassholmen til Slotterøy fyr. Avstand 4—5 mil av. Men ingen registrering under land. Gikk ut i avstand av 12 n.mil av Slotterøy fyr og videre derfra med kurs for Utsira. Heller ingen registrering på dette felt.
- 1800 Stopp på stasjon i Haugesund.

FORSØKSFISKE MED SETTEGARN PÅ VÅRSILDFISKET MED
M/S «RUBB» 1958.

Ved *Noregs Sildesalslag*.

I likhet med tidligere år ble det også i 1958 foretatt leting etter sild, gjort settegarnsforsøk og andre observasjoner på det vanlige vårsildfeltet med sikte på å kunne varsle sildens ankomst så tidlig som mulig.

Til settegarnsforsøkene ble leiet m/k «Rubb» VA—33—H, Gjert Sand, Åna-Sira. Utgiftene ble dekket av Noregs Sildesalslag med tilskudd fra Fiskeridirektøren.

Samtidig arbeidet også m/k «G. M. Dannevig» i noenlunde samme sjøområde. Dette fartøy foretok ekkoloddinger og hydrografiske observasjoner dels i indre strøk av feltet og dels lengre ute på dypere vann.

M/K «Rubb» tok til med sitt arbeid lørdag 15. februar med å befare feltene fra Kalsmedgrunnen til Kleppagrunnen uten å finne noe som tydet på sild i sjøen. Været var dårlig med kuling fra N.N.V. slik at det ofte var dårlige arbeidsforhold.

I dagene 18. og 19. februar arbeidet fartøyet på feltene fra Egersund til og med Kalsmedgrunnen uten å få kontakt med sild. Gjennom telefonen kunne «G. M. Dannevig» berette at de hadde befart feltene fra Espevær—Urter og Ferkingstadøyene uten resultat. Fartøyet meddelte for øvrig at temperaturen i sjøen var uvanlig lav, ca. 3° ved bunnen. Det var rolig vær på feltet.

Av rapporten til Noregs Sildesalslag siteres:

»20/2. Torsdag. Etter avtale skulle undersøkelsene fortsette nordover til «Sebjørn».

Kl. 7 fra Tananger og fortsatte nordover feltene Utsira—Ferkingstadøyene—Urter og videre til Selbjørnfjord ca. 4—5 mil av land. Forbindelse med R/S «Olav Ringdal» som gikk samme str. ca. 8 mil av. Likeså med m/s «Sørhav» som gikk nær land. Ingen hadde registr. Bra vær. Inne kl. 19.

21/2. Fredag. Ut kl. 7. Sørover igjen og krysset feltene til Utsira til ca. 14 mil av, overalt ingen registr. Pent vær.

22/2. Lørdag. N.V. kuling, tette snøbyger. Inn til Haugesund.

Settegarnflåten på vårsildfeltet.

Etter avtale med Brynjelsen skal undersøkelsene fortsette nordover 2—3 dager fremover.

24/2. Mandag. Fra Haugesund kl. 7. Krysset feltene Urter—Svee i alle retninger. Videre nordover til V. av «Furen». Drivere og snurpere lå her. Registr. her og videre nordover mot Marsteinen.

Silden overalt dypt. Radiokontakt med settegarnsfiskere som lå på feltet, ingen mulighet for settegarnsfiske.

I Brandasund kl. 19.

25/2. Tirsdag. Snøtykke. Ut kl. 7.30. Enkelte registr. på 60—70 fvn., men ikke ved bunn, til V. av Rogøyene. I forbindelse med settegarnsfiskere som var på feltet, uten å gjøre noe. Frisk SO litt snø. I Espevær kl. 19.

26/2. Onsdag. Ut kl. 7. Undersøkte feltene Hisken—Rogøyene. I lag med en hel del fiskere som gikk over samme felter, uten noen registrering.

Sørover til feltene ved Urter, men overalt ingen ting. Snøbyger, ellers bra vær. I Haugesund kl. 18.

27/2. Torsdag. Ut og undersøkte feltene Urter—Svee—Boaskjær. Krysset i alle retninger, men ingen registrering eller utsikter.

S. bris, smult. I Åkrehavn. kl. 18.

- 28/2. Fredag. Ut kl. 7.45. S. kuling (grisvær). Krysset feltet Urter—Svee. I lag med R/S «Olav Østensjø». Ikke brukelig vær og ikke folk på feltet.
- 1/3. Lørdag. Ut kl. 6, men tykk skodde, og derfor vanskelige arbeidsforhold. Skodde hele dagen.
- 3/3. Mandag. Klart, pent fra morgenen, men utpå dagen tåke, en del registreringer ved Urter—Svee. Settegarnsflåten samlet her.
Gikk derfor mot Utsira. Registrerte forekomster mellom Urter og utfor Nordvågen, Utsira. Satte 3 sett og varslet fiskerne.
Svarte garn på settene, men en hel del fiskere satte for natten. Frisk S. bris. Inne i Sørvågen kl. 18.
- 4/3. Tirsdag. Ut kl. 7.15. Lett S. bris, tåke. Gikk til Nordvågen. Bra med sild, opptil 25—30 hl på nattsett. Gikk til sørsiden og traff en pen «dott» sild mellom Spanholmen og Sira. Silda ikke ved bunn, men satte likevel 3 prøvesett, og varslet fiskerne.
Svart på prøvesettene. «Trubbel» med ekkoloddet og derfor inn til Åkrehavn kl. 16.
- 5/3. Onsdag. Fra Åkrehavn kl. 7. Til feltet Ferkingstadøyene og krysset i lag med en del fiskere. En del små svake registreringer, men disse var hastige og til slutt forsvant det hele.
Fortsatte derfor sørover langs Karmøy—Jarstein—Gjeitung—Skude—Skitnadal. Forbi Kvitsøy—Håsteinfeltene og derfra til Kalsnesgr. Overalt ingen registrering eller utsikter.
Omslag til N.V. kuling. Inne i Tananger kl. 17.45.
- 6/3. Torsdag. Ruskevær med V. kuling og snøbyger og derfor ikke ut før kl. 9.30. Ut til Kalsmedgr., men ikke arbeidsvær. Inn igjen og lå en tid i le av «Kjør». Ut igjen over Kalsmedgr., men N.V. kuling og stor sjø gjorde arbeidsforholdene vanskelige.
Inne Tananger kl. 16. Ut på kvelden og natten pent vær.
- 7/3. Fredag. Ut kl. 6. S.O. bris som dreide O.lig. Krysset feltene Kalsmedgr.—Revbøyene—Obrestad—Ognabukt—Øyagr.—Kjæsholmgr. Løsgr.—Kleppagr. Ingen registrering eller utsikter.
Satte prøvesett på Kleppagr.—Kjæsholmgr. for natten. I Egersund kl. 18.
- 8/3. Lørdag. Ut kl. 7. Is overalt. Lett NO. bris. Fornemmelse på settene på Kleppagr.—Kjæsholmgr. 12 sild. Krysset samtlige felter i alle retninger og dybder nordover til Revbøyene. Ingen registrering eller utsikter. Inne kl. 20.
- 10/3. Mandag. Ut kl. 3. Lett O. til NO. bris. Krysset samtlige felter Kalsmedgr.—Kleppagr. i alle retninger og dybder opp til ca. 10 mil av. Ingen registrering. Satte prøvesett på Kalsmedgr. Blank sjø og klart, vinterens fineste dag. I Tananger kl. 19.

11/3. Tirsdag. Ut kl. 6. Pent vær, sterk nordgående strøm. Svart på prøvesett. Krysset feltet Kalsmedgr.—Bøyerne—Obrestad mange ganger. Enkelte små registreringer, men etter prøver syntes det ikke å være sild. Satte igjen prøvesett på Kalsmedgr.

I Tananger kl. 18. Etter avtale med salgstyret, skal undersøkelser i morgen foretas sørover mot Egersund.

12/3. Onsdag. Ut kl. 6. SO lett bris. Svart på prøvenattsettene. Fortsatte kryssningene sørover alle felter. Ingen registrering. Satte prøvesett på Kjæsholmgr.—Kleppagr. I Egersund kl. 18.

13/3. Torsdg. Ut kl. 6. Is. O. bris. Svart på alle nattsettene. Fortsatte kryssningene nordover alle felter til Kalsmedgr. Igen registrering. Videre feltene Håstein—Kvitsøy uten registrering eller utsikter. Inne i Kvitøy kl. 18.

14/3. Fredag. Ut kl. 6. Snøkave. Nordover og krysset feltene Klepp—Arsgr. Tilbake og krysset Kvitsøy—Håstein—Kjør—Kalsmedgr. Ingen registrering. Snøvær og dårlig sikt. Videre sørover forbi Bøyene og tilbake til Kalsmedgr. Ingen registrering eller utsikter. I Tananger kl. 18. Lettere vær om kvelden.

15/3. Lørdag. Ut kl. 6.30. Krysset samtlige felter Feistein—Bøyene—Obrestad. Enkelte små registreringer høyt fra bunn, viste seg ikke å være sild. Feltene ble krysset hele dagen i alle retninger og dybder. Inne i Tananger kl. 18.30.

17/3. Mandag. Ut kl. 5. Stille, klart, smult. Krysset feltene Feistein—Bøyene—Obrestad og sørover. Tilbake igjen samme felter og videre til Kalsmedgr. og videre nordover. Ingen registrering eller utsikter.

Radioforbindelse med Egersund-fiskere som undersøkte samtlige felter utfor Egersund. uten resultat. I Tananger kl. 18.

Avtale med hr. Hammerseth om å ringe salgstyret i morgen.

18/3. Tirsdag. I telefonsamtale med direktør Brynjelsen, anmodning om å undersøke Kalsmedgr., da der i går kveld var kommet rykter om sild derfra. Ut kl. 10 og var straks i forbindelse med «Kvalen» og «Vigra», samt en hel del fiskere som var på hjemvei. Ingen kunne melde om noe. Undersøkte over alt på og rundt Kalsmedgr. og nordenfor og utenfor denne og videre alle felter og grunner til og med Kleppagr. Alt i lag med en hel del fiskere som var på hjemvei. Ingen kunne melde om registrering eller utsikter. Pent vær. I Egersund kl. 19.

19/3. Onsdag. Ut kl. 6.30. Krysset feltene utfor Egersund og nordover. Ingen ting. I telefonsamtale med direktør Brynjelsen fra Sirevåg, avtale om å gå hjem og så se videre på fortsettelsen av prøvene i morgen. Fortsatte så til Egersund og var i Åna-Sira kl. 18.45.

20/3. Torsdag. Kl. 10.30 telefon til salgstyret (Brynjelsen) hvori med-

deltet at man så det slik at videre forsøk var uten hensikt eller formål.

Prøvefisket etter vårsild med settegarn er derfor slutt.

Under forsøkene har vi til alle tider søkt den best mulige kontakt med alle en kunne tenke kunne ha noen opplysninger om sild.

Dette er i første rekke seifiskere, snurrevadfiskere. Alle disse melder at de ikke har hatt den minste føling av at det har vært sild under land.

Vi har også hatt regelmessig forbindelse med oppsynet og med R/S «Østensjø». Enkelte ganger også med m/s «Dannevig».

Vi har også til alle tider vært i forbindelse med sildefisikerne.

I det hele er det søkt den kontakt der på noen mulig måte kunne være av interesse.»

FORSØK MED SILDETRÅL I NORDSJØEN 1958 MED
FORSØKSTRÅLEREN M/S «THOR IVERSEN».

Utenlandske fiskere har i en årrekke drevet fiske med trål etter sild i Nordsjøen med til dels bra resultater. Den norske deltakelse i dette fiske har vært liten og resultatet svært vekslende delvis på grunn av lite effektive trålredskaper.

Fra fiskerhold har en hatt en rekke henvendelser med anmodning om å forsøke forskjellige utenlandske tråltyper. Og i denne forbindelse er den hollandske trål med skjærebrett på headlinen blitt spesielt nevnt.

Direktoratet fant det formålstjenlig å sette i verk et slikt forsøk og bestilte 2 stk. hollandske sildetråler, 1 passende for fartøy med 200 HK og 1 passende for fartøy med 400 HK. Dessuten ble det anskaffet en dansk vingetrål og en norsk trål konstruert etter et nytt prinsipp.

Toktet tok til med avgang fra Bergen den 23. juni. Etter planen skulle vi først gå til Ijmuiden i Holland. Der tok vi ombord de hollandske redskaper og fikk samtidig en orientering med hensyn til bruken av redskapene.

Mandag 7. juli var alt klart. Vi lå da i Egersund og hadde alle redskaper ombord. Det var imidlertid kuling fra vest og landligge. Interesserte fiskere og redskapsfabrikanter var ombord og fikk anledning til å studere utstyret og lage de skisser og tegninger som de ønsket.

Det dårlige været varte i flere døgn og vi kom ikke i drift før lørdag 19. juli.

Utdrag av fangstjournalen:

Lørdag 19. juli: Frisk NO bris. Forsøkte 2 trekk i sydkant av Vikingbanken. Det ble ingen nevneverdig fangst. Forsøkte et trekk ca. 30 n.mil syd for banken. Fangsten ble 1 sekk med hå. Det var den hollandske trålen vi brukte. Arrangementet med bretter på headlinen viste seg å virke tilfredsstillende. Det var ingen vanskelighet med å sette trålen og den kom alltid greitt inn.

Søndag 20. juli: Stille. Det kom etter hvert flere norske trålere til

Sildetråling i Nordsjøen — tråltrekk.

feltet. De fikk heller ingen fangst av betydning. Vi stimet vestover til Breasy Bank. Der gjorde vi 3 trekk. Fangsten ble ca. 1 kasse sild pr. trekk.

Mandag 21. juli: Stille. Posisjon N.br. $59^{\circ}10'$ O.l. $0^{\circ}50'$. 2 trekk med ca. 1 kasse i trekket. Flyttet til N.br. $58^{\circ}55'$ O.l. $0^{\circ}40'$. 1 trekk, ingen fangst.

Tirsdag 22. juli: SW bris. Kl. 0730 satte vi trålen side om side med m/s «Eggøy» som også brukte sildetrål. Så vidt en kunne se var arbeidsforholdene noenlunde ens for fartøyene, selv om m/s «Eggøy» nyttet en noe lettere trål. Det ble imidlertid ingen fangst av betydning på noen av fartøyene.

Onsdag 23. juli: NW frisk bris. Vi fortsatte samarbeidet med m/s «Eggøy». Forholdet ble noe helt annet enn dagen før. Det viste seg nemlig at i vind og sjø kunne ikke «Thor Iversen» dra trålen like fort som m/s «Eggøy». Det var formodentlig arrangementet med brettene på headlinen som gjorde seg gjeldende. Trålen ble sannsynligvis av den grunn tyngre å slepe. Og dette gjorde seg naturlig særlig gjeldende i dårlig vær. Det ble også stor forskjell på fangsten. Således kan nevnes at m/s «Eggøy» fikk 3 sekker, mens m/s «Thor Iversen» fikk bare $\frac{1}{2}$ sekk. Vi gjorde flere forsøk, men resultatet ble det samme. Det så formelig ut som om vi ikke kom noen vei når det var vind og sjø. Vinden økte til stiv kuling, og vi bestemte oss for å gå til lands.

Torsdag 24. juli: NW kuling. Slotter tvers kl. 1100. Ankom Bergen kl. 1800.

Vi lå værfast til torsdag 1. august. Vi benyttet da anledningen til å skifte trål og gjøre forskjellige forandringer på trålutstyret. Trålforsøkene fortsatte til lørdag 14. august med vekslende hell. Forholdene

var svært ugunstig for forsøket i sin helhet. Forekomstene var jevnt over så sparsomme at det praktisk talt ikke ga grunnlag for noen sammenligning. Utstyret som var bestilt til et større fartøy ble noe forsinket. På grunn av forholdene fant en det ikke formålstjenlig å bruke det denne sesong. Så vel trål som utstyr for øvrig ble derfor lagret for å tas i bruk kommende sesong.

Vi fikk i stand en avtale med skipperen på m/s «Kvernnes». Han var interessert i å fortsette forsøkene og fikk redskapene til m/s «Thor Iversen» til utlån.

Rapport fra m/s «Kvernnes» følger:

Da vi fikk ombord de to forsøkstrålene fra «Thor Iversen» i sommer, sa vi at vi skulle gi beskjed hvorledes utfallet av bruken ble.

Vi tok først i bruk den hollandske trålen. Det gikk fint både å sette den ut og ta den inn, men resultatet var bare en blanding av bunnfisk fra 1 kasse til 5—6 kasser. Vi hadde den i bruk i 3 dager, men vi fikk ikke sild i den, så vi skiftet den ut. Denne noten hadde vi i bruk på nordsiden av Paxbanken, men vi hadde heller ikke det som kaltes registrering på ekkoloddet. I det hele så var forekomstene så minimale at vi ikke kunne finne det regningssvarende å fortsette etter silden der lenger. Så tok «Goltasund», «Vedøy», «Falken», «Østein», «Døskerholmen» og «Kvernnes» ut på en lengre leitetur og prøvde å dra forskjellige plasser, men det var ingen ting å se og resultatet var helt ubetydelig. Resultatet av dette ble at vi gikk sørover for å prøve på Blødengrunn.

Da vi kom inn og skulle losse, fikk vi beskjed fra Rasmussen at nå var den andre hollandske noten kommet, så hvis vi var interessert, så kunne vi få den sendt til Egersund. Men jeg svarte at jeg trodde ikke det var noe godt år for noe forsøk med nye tråler all den tid fiske var så dårlig og sent i sesongen så jeg ville anbefale at den heller ble tatt i bruk et annet år.

Vi fikk til m/s «Kvernnes» i begynnelsen av fisket en 700 masker Terylene vingetrål som vi satte store forhåpninger til, men jeg tror neppe vi fikk 200 hl tilsammen i denne trålen så lenge sesongen varte. Det så ut som den hadde veldig lett for å bli skjev. Den virket de første dragene etter at den var justert, men ellers var det nesten ingen ting å få i den. Nå kan en vel ikke skylde redskapen for hele det dårlige fiske, det er vel sild som mangler.

FORSØK MED FLYTETRÅL (PARTRÅL) PÅ EGRSUND- FELTET HØSTEN 1958.

Av fiskerikonsulent *Georg Rokstad*.

Gjennom Rogaland Fiskarlag fikk Fiskeridirektøren en henvendelse fra Helvik Fiskarlag om å yte støtte til forsøk med flytetrål på Egersundfeltet.

Fiskeridirektøren utarbeidet i den anledning en plan som tok sikte på forsøksdrift med 3 båtlag.

1 båtlag i størrelse 50 fot.

1 båtlag i størrelsen 60—70 fot og

1 båtlag i størrelsen 90—100 fot.

Av budsjettmessige hensyn ble en imidlertid nødt til å innskrenke forsøket til å omfatte bare 2 båtlag, i størrelsen 50—70 fot. Det ble tatt ut følgende båtlag:

M/S «Skjerping», kaptein Karl Johnsen, Helvik og M/S «Vinga», kaptein John Johnsen, Helvik.

M/S «Kloholm», kaptein Johan S. Sund, Kopervik og M/S «Lindy», kaptein Kåre Vedø, Kopervik.

Fartøyene hadde 6 manns besetning.

Etter avtale med forsøksdriverne holdt Fiskeridirektøren redskapene og dekket brenselutgiftene. Dessuten ble mannskapene ombord i forsøksdriverne garantert en minstelott, stor kr. 75 pr. uke. Garantien ble gitt av Noregs Sildesalslag og interesserte i sildeindustrien fra Egersund.

Til forsøket ble anskaffet 3 stk. flytetrål av nylon og 1 stk. av terylene. Samtlige tråler var av størrelsen ca. 10 favner. Da det var av interesse å prøve tråler av forskjellig fabrikat for om mulig å finne fram til den tråltype som passet best for norske forhold ble det anskaffet 2 stk. Kristiansandstråler (norsk), 1 stk. Robert Larsen trål (dansk) og 1 stk. Yngve Bernhardsons trål (svensk). I samråd med skipperne ombord i forsøksfartøyene ble en enig om at fartøyene «Skjerping» og «Vinga» ca. 50 fot skulle bruke Kristiansandstrålen og fartøyene «Kloholm» og «Lindy» ca. 70 fot skulle bruke den danske og den svenske trålen.

«Skjerping» og «Vinga» begynte forsøkene den 18. oktober. I det følgende gjengir en noen utdrag av fangstjournalen til disse fartøyer.

Lørdag 18. oktober. N. frisk bris N.br. 58°05' O. l. 05°10'.

Trål satt kl. 08.00 dybde 110 favner, 450 favner slepewire.

Trål inne kl. 10.00, fangst ca. 15 hl, ingen nevneverdig registrering.

Trål satt kl. 11.00, dybde 115 favner, 475 favner slepewire.

Trål inne kl. 13.00, fangst ca. 5 hl, ingen registrering.

Trål satt kl. 14.00, dybde 115 favner.

Trål inne kl. 15.30, fangst ca. 6 hl, ingen registrering.

Trål satt kl. 16.00, dybde 110 favner, 520 favner slepewire.

Trål inne kl. 18.00, ingen fangst, ingen registrering.

Tirsdag 21. oktober N.O. Lett bris.

Trål satt kl. 23.00, 75 favner slepewire.

Onsdag 22. oktober N.O. Lett bris.

Trål inne kl. 01.00, fangst ca. 2 hl.

Trål satt kl. 03.00, 100 favner slepewire.

Trål inne kl. 05.00, fangst ca. 15 hl, svak registrering.

Trål satt kl. 11.00, 520 favner slepewire.

Trål inne kl. 13.00, fangst ca. 15 hl, svak registrering.

Trål satt kl. 16.00, 500 favner slepewire.

Trål inne kl. 18.00, fangst ca. 10 hl, dårlig vær, svak registrering.

Trål satt kl. 20.00, 75 favner slepewire.

Trål inne kl. 22.00, fangst ca. 15 hl, svak registrering, høy sjø.

Torsdag 23. oktober N.O. Frisk bris, høy sjø.

Trål satt kl. 07.00, 475 favner slepewire.

Trål inne kl. 09.00, fangst ca. 10 hl, ingen nevneverdig registrering.

Trål satt kl. 10.00, 475 favner slepewire.

Trål inne kl. 12.00, fangst ca. 1 hl, ingen registrering, dårlig vær.

Mandag 17. november S.Ø. Lett bris. N.br. 57°54' O.L. 05°40'.

Trål satt kl. 06.00, 100 favner slepewire.

Trål inne kl. 07.30, fangst ca. 15 hl, svak registrering.

Trål satt kl. 09.00, 450 favner slepewire.

Trål inne kl. 11.00, fangst ca. 10 hl, svak registrering.

Trål satt kl. 12.00, 450 favner slepewire.

Trål inne kl. 13.00, fangst ca. 75 hl, noe registrering.

Trål satt kl. 14.00, 450 favner slepewire.
Trål inne kl. 16.00, fangst ca. 45 hl, svak registrering.
Trål satt kl. 18.00, 100 favner slepewire.
Trål inne kl. 19.00, fangst ca. 25 hl, svak registrering.
Trål satt kl. 20.00, 100 favner slepewire.
Trål inne kl. 21.00, fangst ca. 8 hl, svak registrering.
Trål satt kl. 23.00, 75 favner slepewire.

Tirsdag 18. november. Stille. N.br. 57°55' O.l. 05°40'.

Trål inne kl. 00.30, fangst ca. 50 hl, svak registrering.
Trål satt 02.00, 75 favner slepewire.
Trål inne kl. 03.00, fangst ca. 20 hl.
Trål satt kl. 04.00, 75 favner slepewire.
Trål inne kl. 04.30, fangst ca. 60 hl, god registrering.
Trål satt kl. 05.00, 75 favner slepewire.
Trål inne kl. 05.30, god registrering. Trålen sprakk på grunn av sildetyngden. Berget ca. 10 hl.
Trål satt kl. 06.00.
Trål inne kl. 07.00, fangst ca. 35 hl.
Trål satt kl. 08.00, 75 favner slepewire.
Trål inne kl. 09.00, fangst ca. 75 hl.
Trål satt kl. 10.00, 450 favner slepewire.
Trål inne kl. 11.00, fangst ca. 25 hl.
Trål satt kl. 12.00, 450 favner slepewire.
Trål inne kl. 14.00, ingen fangst, ingen registrering.
Trål satt kl. 17.00, 100 favner slepewire.
Trål inne kl. 19.00, fangst ca. 5 hl, registrerte noen små dotter.
M/S «Kloholm» og M/S «Lindy» ble på grunn av forskjellige forberedende arbeid noe forsinket og kom først på feltet tirsdag 4. november. En gjengir noen utdrag av fangstjournalen for disse fartøyer.

Tirsdag 4. november S.O. bris. N.br. 57°54' O.l. 05°40'.

Trål satt kl. 14.30, 500 favner slepewire.
Trål inne kl. 16.30, ingen fangst, ingen registrering.
Foretok undersøkelser langs revkanten.

Onsdag 5. november S.O. frisk bris.

Trål satt kl. 05.00, 100 favner slepewire.
Trål inne kl. 07.30, fangst ca. 2 hl, ingen registrering.
Trål satt kl. 09.50, 500 favner slepewire.
Trål inne kl. 11.30, fangst ca. 60 hl, registrerte et tynt slør på 80—100 favner.

Trål satt kl. 13.00, 475 favner slepewire.

Trål inne kl. 15.00, fangst ca. 15 hl.

Trål satt kl. 16.20, 500 favner slepewire.

Trål inne kl. 18.00, ingen fangst, ingen registrering.

Trål satt kl. 19.00, 150 favner slepewire.

Trål inne kl. 20.45, fangst ca. 25 hl, svak registrering på 25 favner.

Trål satt kl. 21.30, 150 favner slepewire.

Trål inne kl. 23.00, fangst ca. 10 hl. Ingen nevneverdig registrering.

Fredag 21. november, stille, samme felt.

Trål satt kl. 12.00, 500 favner slepewire.

Trål inne kl. 13.30, fangst ca. 60 hl, registrerte et tynt slør på 80—100 favner.

Trål satt kl. 14.30, 500 favner slepewire.

Trål inne kl. 15.45, fangst ca. 40 hl, samme registrering.

Trål satt kl. 16.25, 475 favner slepewire.

Trål inne kl. 18.30, ingen fangst, ingen registrering.

Trål satt kl. 19.15, 150 favner slepewire.

Trål inne kl. 20.30, fangst ca. 10 hl, ingen nevneverdig registrering.

Trål satt kl. 21.30, 100 favner slepewire.

Trål inne kl. 23.30, fangst ca. 40 hl. Registrerte et tynt slør på 20—25 favner.

Lørdag 22. november, lett bris.

Trål satt kl. 02.10, 125 favner slepewire.

Trål inne kl. 04.00, fangst ca. 15 hl, svak registrering på 15—25 favner.

Trål satt kl. 04.40, 100 favner slepewire.

Trål inne kl. 06.00, fangst ca. 30 hl.

Trål satt kl. 11.30, 500 favner slepewire.

Trål inne kl. 13.00, fangst ca. 30 hl. Registrerte spredte forekomster på 100 favner.

Forsøkene holdt fram til 15. desember. Værforholdene ble da så urimelige at en ikke fant det formålstjenlig å drive lengre. Fangstresultatene ble følgende: M/S «Skjerping» og M/S «Vinga» hadde ca. 1800 hl M/S «Kloholm» og M/S «Lindy» ca. 1100 hl.

Som tidligere nevnt i rapporten ble det brukt 10 favners tråler av ulike fabrikat. Utstyret for øvrig var noenlunde likt for alle fartøyer.

Således kan nevnes: Slepewiren var $1\frac{1}{4}$ " tykkelse og ca. 600 favner lang, mellomlinene henholdsvis 22 og 25 favner og loddene var ca. 140—150 kg.

Forsøkene ga mange verdifulle opplysninger med hensyn til driftsmåte, slepekraft og fangstevnen i forhold til fartøy og maskinkraft m. m. Det er således verdt å legge merke til at de minste fartøyene ikke kunne bruke så lang slepewire som de andre. Dette gjorde seg særlig gjeldende om natten når silden sto grunt. Brukte f. eks. de største fartøyene 100—125 favner, kunne de minste ikke bruke mer enn 75 favner for å holde trålen i samme dybde, når en brukte like tunge lodder. Om dagen da silden som oftest sto nede på 80—100 favner var forskjellen ikke så merkbar.

Det ble dessuten forsøkt å slakke ut forskjellig lengde på de øverste og nederste slpewirene. Fisket en på 10 favners djup med ca. 500 favner slpewire slakket en ut 2—3 favner mer på de underste slpewirene. Fisket en derimot på 15—20 favners djup med ca. 75—125 favners slpewire ble det slakket 1 eller 2 favner på den øverste slpewiren. Eksperimentene ga i flere høve et så vidt oppmuntrende resultat at en med sikkerhet kan si det har noe for seg. Ved fortsatt fiske med flytetrål vil formentlig erfaringene gi et sikrere bilde av det som her er nevnt.

For øvrig kan nevnes at fiske med flytetrål krever ekkolodd av høyeste klasse. Det er nemlig meget viktig at en kan registrere selv de minste forekomster. Erfaringen viser nemlig at selv om ekkoloddet viste liten registrering kunne fangstene likevel bli lønnsomme.

Til slutt noen ord om trålens størrelse og maskinkraften.

Erfaringene viser at flytetrålen må ha en viss størrelse for at den skal ha den nødvendige effektivitet. Blir trålen for liten, virker formodentlig hele redskapet som en skremmende masse.

En er kommet til at en flytetrål bør være av størrelsen 10 favner. Det er imidlertid ingen ting i veien for at en kan lage trålen større. Det vil sikkert være en fordel med hensyn til fangstevnen, men det forutsettes da at maskinkraften står i forhold.

Forsøksfartøyene som hadde ca. 150 og 200 hk. var erfaringsmessig sett utstyrt med for små maskiner i forhold til redskapene. Svenske fiskere som drifter med samme redskaper bruker opptil 400 hk. i fartøyer på 70—80 fot.

Resultatene av forsøkene ble imidlertid så vidt oppmuntrende at såvel utøver som andre har grunn til å være tilfredse.

FORSØK MED SNURPENOT I FORBINDELSE MED
M/S «G. O. SARS» FEITSILDUNDERSØKELSE I NORD-NORGE

Ved E. Bratberg og O. Dragesund.

Program.

Toktet skulle være et kombinert tokt for silde- og uerundersøkelser og vare fra 10. til 29. november. Når det gjaldt sildeundersøkelsene, ville en hovedsakelig arbeide utenfor kysten av Troms og Finnmark og i noen av de største fjordene i dette distrikt. Det var meningen å legge hovedvekten på å få kartlagt de sildeforekomstene som var til stede på de vanlige fiskefeltene og i havet utenfor. For å få sild til merking og prøver av de forekomster en registrerte var det nødvendig å ha med bas og snurpenot-bruk.

Tråling for innsamling av uer-prøver skulle foretaes på Røstbanken, Vesterålsbankene, Andenesfeltet, Malangsgrunnen, Sveinsgrunnen, Ytre og Indre Sleppen og Tanasnaget.

M/S «G. O. Sars» ble ført av kaptein A. Nordvik.

Notbas på turen var Ingolf Eikrem.

Den vitenskapelige stab besto av: Vit. konsulent E. Bratberg og vit. konsulent O. Dragesund, teknikerne O. Dahl og G. Sangolt, instrumentsjef B. Brynhilsen og asdicoperatørene I. Hoff og S. Agdestein.

Resultater.

En rekke meldinger om sildeforekomster fra bankfiskere som fisket på Langgrunnssøyla utenfor Ålesund, gjorde at vi fikk anmodning om å undersøke området mellom Stad og Ona nærmere før vi gikk videre nordover. Dette ble gjort, og drivgarnforsøk ble foretatt ved den oppgitte posisjon natt til den 12. november. Fangsten ble 3 makrellgjedder, og det er mulig at det var denne fisken en hadde sett. Fiskerne hadde nemlig ikke observert «silda» med ekkolodd, og de hadde heller ikke fått prøve av den. De hadde kun sett «silda» i lyset når de lå på driv. Det ble ikke registrert sild fra «G. O. Sars» hverken med asdic eller ekkolodd.

På grunn av umulige værforhold måtte de fleste av trålstasjonene og mesteparten av sildeundersøkelsene ute på havet sløyfes. På fig. 1

er kursene og stasjonsnettet for toktet avsatt. Det ble tatt tre tråltrekk, ett ved st. 435 og 436 og ett utenfor Myken fyr.

Det ble foretatt sildeundersøkelser i Vestfjord og innover i Ofotfjord, i Andfjord—Vågsfjord, Loppa—Ulsfjord og Sleppen—Porsanger.

Under avsøkingen i de nevnte fjorder ble det bare observert ubetydelige mengder sild unntatt i Porsangerfjord, hvor det til dels var bra forekomster. Det ble foretatt tre snurpenotkast under toktet, ett i Porsangerfjord st. 434, ett i Dyrøysund st. 429 og ett i Ulsfjord st. 430. Aldersfordelingen av silda som ble fanget i Porsangerfjord er vist i tabell I. Av denne silda ble det tilsammen merket 1585 individer (1350 innvendig og 235 utvendig).

Tabell I: Porsangerfjord 20. nov. 1958.

Alder	%
0	4,2
1	66,7
2	29,1

Den silda vi fanget ved st. 429 og 430 var mussa, og på begge stedene ble denne merket. I Dyrøysund ble det merket 39 og i Ulsfjord 103 individer med et utvendig merke som vitenskapelig konsulent K. Gundersen har eksperimentert seg fram til med forsøk på brisling. I Ulsfjord ble det dessuten merket 60 mussa innvendig med et mindre stålmerke, men samme type som det vi bruker på større sild. Det er litt tidlig enda å uttale seg om resultatene av disse forsøkene, men det så ut til at mussaen tålte best det utvendige merket.

Temperaturene ved noen av stasjonene er vist på figurene 2 og 3. Det vil framgå av temperaturkurvene at vinteravkjølingen ikke hadde begynt å gjøre seg gjeldende. Sammenholder en temperaturene med de som ble observert i Tromsfjordene i 1957 omtrent på samme årstid (O. Dragesund, 1958), vil en finne at det i de øverste 50 m var 2—3° kaldere i fjor enn i år. Det er mulig at det har vært en medvirkende årsak til at silda ikke ble stående særlig lenge i fjordene og at sesongen ble relativ kort i år. En annen medvirkende grunn til at silda forsvant fra fjordene kan være akkaren, som vandret inn i store mengder samtidig eller like etter at silda kom inn i høst.

Litt om småsild- og feitsildfisket i høst.

I år begynte fisket noe tidligere enn vanlig. Allerede i september, som regnes for en dårlig måned, ble det i de tre nordligste fylkene fisket opp nærmere 100 000 hl. I oktober ble det i samme distrikt tatt litt

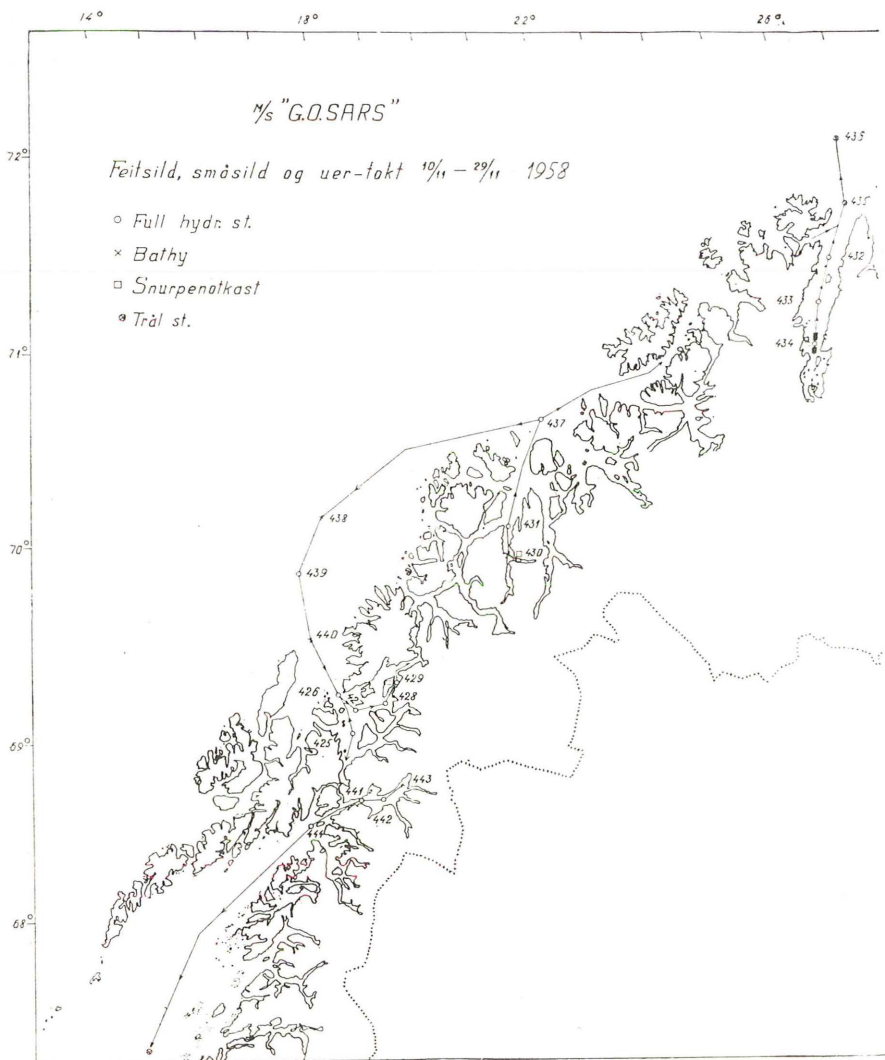

Fig. 1.

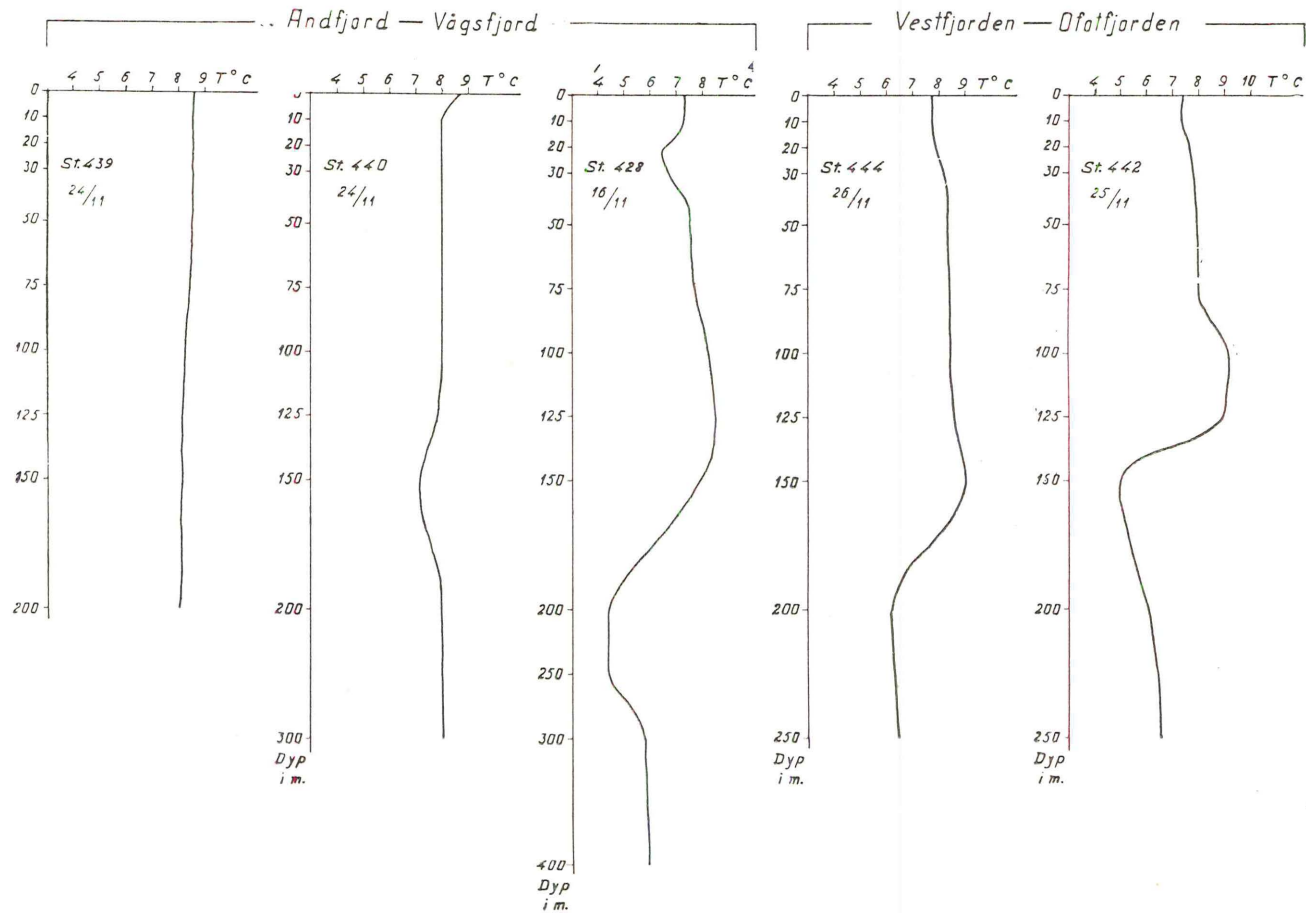

Fig. 2.

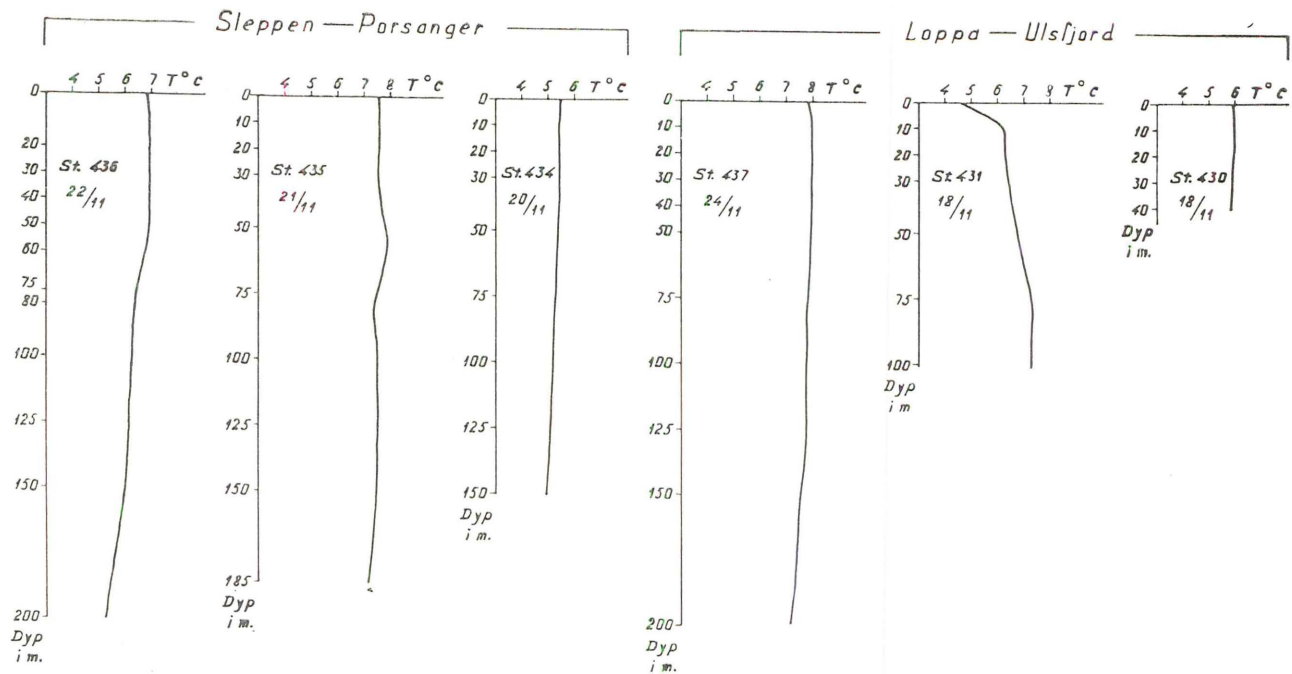

Fig. 3.

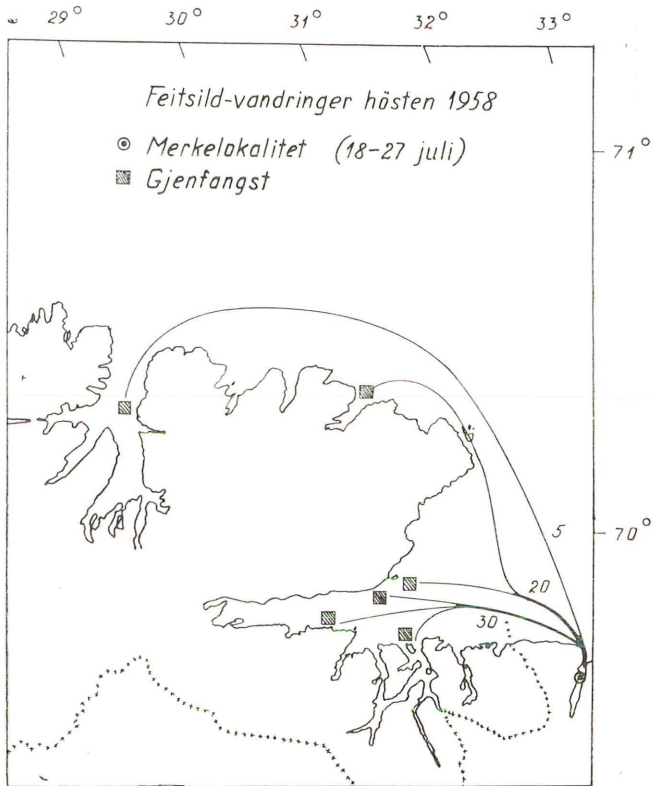

Fig. 4

under 600 000 hl. Oppgavene for november viser at det ble fisket noe under 200 000 hl. Denne måneden bruker vanligvis å være den beste.

Fisket i høst har for det meste foregått i Finnmark og i Vesterålen. Den silda det har vært fisket på fjordene i Finnmark har vært sammensatt av alle tre gruppene. Fangstene i Vesterålen derimot har hovedsakelig bestått av mussa. Den prosentvise fordeling av gruppene fisket i oktober i Finnmark og Vesterålen ses av tabell II.

Tabell II: Finnmark. Vesterålen.

Gruppe:	0/0	0/0
I	24,8	9,2
II	27,6	8,7
III	47,6	82,0

Tabell III viser aldersanalysene av sild fisket i Finnmark i oktober.

Tabell III: Finnmark oktober 1958.

Alder	%
0	25,3
1	45,0
2	29,7

Det er sannsynlig at silda som vandret inn i fjordene i Aust-Finnmark (dette gjelder gruppe I og II) har kommet fra Barentshavet.

På fig. 4 ser vi vandringer av sild som er merket i Petsamofjord i slutten av juli måned 1958, og fanget igjen på Finnmarkskysten i oktober samme år. Silda er merket av forskere fra Polarinstittet i Murmansk som etter avtale med havforskningsinstituttet i Bergen skulle merke 4000 feitsild på Murmanskysten med samme merkemetode vi bruker. 5 sild ble gjenfanget i Tanafjord, 20 i Varangerfjord—Syltefjord og 30 i Varangerfjord og dens sidefjorder.

Silda som ble fisket i Vest-Finnmark, særlig i fjordene på Sørøya, er vanskeligere å si noe bestemt om hvor den er kommet fra. Mussaen derimot som kom inn i Hadsselfjord og Gavlfjord er uten tvil seget inn fra havet fra NW.

FORSØK MED FEITSILDNOT AV NYLON

Med det formål å gjøre forsøk med effektiviteten og muligheten for anvendelse av nylontråd i feitsildnot og samtidig drive forsøk med havfiske etter feitsild, ble det i 1957 i samarbeid med Ole Torrissen & Sønner, Halså i Helgeland, anskaffet en feitsildnot av nylon.

Notens størrelse er følgende:

Lengde ved flå 181,3 fv.

» » grunn 187,6 »

Dybde krympet 130/135 alen.

Den er bunnet av nylontråd i følgende trådnr.:

315/3 = 2.499 m/kg.

252/3 = 3.144 »

189/3 = 4.334 »

126/3 = 6.450 »

Maskestørrelse 50 omf. pr. alen.

Noten var ferdig i juli 1957. Da det var for sent på året å ruste ut ekstra tur for å lete etter sild på bankene, ble noten tatt med ut på vanlig feitsildtur og det ble foretatt en del forsøk med noten i tiden 18. august—31. august s. å.

Om disse forsøk uttaler herr Torrissen i rapport til Fiskeridirektøren følgende:

«De første registreringer av sild i nevnte tidsrom fikk vi ved Risøyråsa nord for Vega. Første dagen gjorde vi to bomkast. Nota gikk greitt tross sterk straum og dårlige fangstforhold. Neste dag gjorde vi 3 kast, derav 2 med fangst på ca. 100 hl hver. Der var fortsatt samme dårlige forhold med straum så vi ble noe plaget med å ta igjen nota. Også 3. dagen gjorde vi 3 kast med fangstresultat som dagen før. Det ble så ikke mer sild å finne, så vi gikk til Feitsildfiskernes Sildoljefabrikk, her, og leverte fangsten, 419 hl feitsildblanding, 90 % 13/19 og 10 % 20/34, verdi 11.130 kroner.

Den 16. september d. å. gikk vi ut på ny tur med nota og fant sild på Nordfjord i Rødøy. Vi gjorde 4 kast med fangst i alle, tilsammen 330 hl, og kvaliteten var fin feitsild som ble levert til agn. Neste dag gjorde vi forsøk med å slepe nota, da silda sto så spreidd i sjøen at en

ikke ville oppnå nevneverdig fangst ved vanlig rundkast. Resultatet ble 100 hl sild i første kast. Siden har vi gjort flere slepkast og fra 16. september—28. september har vi fisket 1.200 hl fin feitsild som er levert til agn og salting til en verdi av kr. 45.000.

På 1. turen var vi 4 mann i hver posebåt og på 2. turen 5 mann. Det vanlige nå om høsten er 6 mann i hver båt. Nylon-nota er altså så mye lettere å arbeide med enn en tilsvarende av bomull, at vi sparer 2 mann. Dette er av stor betydning nå da flere sildesnurpere her i distriktet må ligge i havn på grunn av mannskapsmangel, og dertil blir det jo færre å dele fangstutbyttet på.

Når det gjelder fangstevne, har vi etter de erfaringer vi har gjort, kommet til at den i hvert fall under gunstige fangstforhold ligger atskillig over en tilsvarende not i bomull. Til nå har vi gjort bare fordelaktige erfaringer med nota, men når det gjelder det viktigste for oss etter fangsteffektiviteten, nemlig holdbarheten av tråd-kvaliteten, så er det jo altfor tidlig å ha noen mening om den.»

Forsøk utført i 1958.

I 1958 ble det gjort 3 turer, men driftsresultatet var dårlig. Dette kommer vesentlig av at feitsilden var mye oppblandet med små sild. En not som er beregnet på feitsild i størrelsen 13/19 stk. pr. kg og har en maskestørrelse av 50 omfar pr. alen vil uvegerlig være mindre egnet til feitsildfiske når silden er oppblandet med sild av mindre størrelse.

Av fangstjournalen for de 3 turer siteres:

1. tur i tiden 22. april—10. mai 1958.

«Første forsøkstur i 1958 startet vi fra Halså den 22. april med vår M/S «Meløyvær». Turen gikk da til Selvær, hvorfra vi hadde fått melding om at der var loddet store sildestimer. Da vi undersøkte feltet fant vi bare store stimer «mort» (sei-yngel i størrelse 10—14 cm), og fortsatte derfor til Træna- og Sklinnabanken, men fikk ingen registrering. Det ble nå flere dagers landligge på grunn av kuling.

Den 26. april gikk vi til Halten, hvor vi der den 28. april kl. 8 gjorde et bomkast. Straumforholdene var bra. Kl. 10 gjorde vi atter et bomkast. Silda var urolig og gikk fort, og sto fra 15—25 fv. dyp. Kl. 16 gjorde vi et kast på nytt og fikk 250 hl forfangstsild.

Den 29. og 30. april fikk vi ingen sjanser til kast. Silda sto helst dypt og var snar.

Den 1. og 2. mai var det dårlige vær- og strømforhold.

Den 3. mai ble det bedre arbeidsforhold og noen «fine» sildestimer å registrere på ekkolodd. Kl. 14 fikk vi gjøre et kast. Silda sto da

fra 15—25 fv. dyp og det var nesten strømstille. Fangsten ble 540 hl forfangstsild.

Den 5. mai ble det ingen sjanse til kasting.

Den 6. mai undersøkte vi Namsenfjorden og Opløyfjorden, men uten registrering.

Den 7. mai undersøkte vi Eiterfjorden, Årsethfjorden og Bindalsfjorden. På Bindalsfjorden var der noen små sildestimer. Kl. 16 gjorde vi et kast, men strømmen «bar» sterkt ut fjorden, så det var vanskelige arbeidsforhold. Vi regnet med en fangst på ca. 100 hl, men silda var så småblandet at det meste gikk ut gjennom nota. Det ble også svært mye «kledsild». Fangsten ble bare 49 hl sild av størrelse 20/34.

Den 8. og 9. mai undersøkte vi Ursfjorden, Skillbotn og Ranafjorden, men fant ingen brukbare forekomster.

Den 10. mai avsluttet vi turen for å gå til Bodø for å montere en asdic.

2. tur i tiden 2. juni—20. august 1958.

«Den 2. juni startet vi på ny tur med vår M/S «Meløyvær». Denne gang tok vi med også en av våre sommerfeitsildnøter i størrelse 150 × 28 fv. Asdicaen var nå montert og prøvekjørt. Vi undersøkte først Vestfjorden, men uten registrering og fortsatte så innover Ofotfjorden. På Sørsjomen fant vi sild den 4. juni. Silda sto nær land og var småblandet. Det var derfor uråd å bruke nylonnota, så vi nyttet den andre nota vi hadde med. Etter 3 dagers fiske hadde vi fått ca. 1.000 hl sild. Av silda var 50 % 13/19, 30 % 20/34 og 20 % 35/ og flere pr. kg.

Den 9. juni undersøkte vi Tysfjorden, men uten registrering. Den 10. og 11. juni undersøkte vi Sagfjorden i Hammerøy og Sørfoldfjordene med samme negative resultat.

Den 12. juni gikk vi sørover til Rana. Den 13. juni om morgenen fant vi sild på ytre Rana. Men dessverre viste det seg også her at silda var mye oppblandet med smått, slik at det gikk ikke an å nytte nylonnota her heller. Av silda vi fikk her var 55 % under 13/19 pr. kg. Det var samme sort sild vi fikk på Bindalsfjord og Velfjord, der fisket vi til 14. juli.

Da fisket nå ble heller dårlig gikk vi nordover til Finnmark den 16. juli, og ankom til Varanger den 19. juli. Der kom vi i kontakt med betydelige sildestimer fra Bøkfjord fyr og til Kobbholm fjord, men her var silda enda mindre en hva vi tidligere hadde funnet den, altså 90 % 35/ og flere pr. kg. Den følgende uke registrerte vi mange svære sildestimer på flere tusen hektoliter i hver. Silda sto fra 10—40 fv. dyp og «seig» østover. De siste gode fangstene hadde vi like ved grenstore kast, men nota vi hadde med var for lita slik at vi fikk bare

sen. Hadde vi hatt en større feitsildnot med, ville vi ha oppnådd mange de øverste topper av de beste sildestimer vi kastet på. I løpet av 10 arbeidsdager fikk vi ca. 6.000 hl.

Den 4. august fikk vi melding om sildesyner på Tanaslaget. Vi gikk da dit for å undersøke, men det eneste vi fant var «mort» (seiyngel). Derfra gikk vi inn Tanafjorden og undersøkte både Øster- og Vestertana, men ingen registrering.

Den 6. august gikk vi rundt i Laksefjorden, med det samme resultat der, ingen sild, så vi fortsatte sørover.

På turen sørover fikk vi tiden fra Frohavet hvor det ble meldt om rein feitsild i størrelse 13/19 pr. kg. Den 11. august var vi fremme på feltet. Det var enkelte dager «pene» registreringer, men silda ville helst stå dypt og det var sterk strøm og særdeles klar sjø gjorde nok sitt til at det ble dårlig med fangstingen.

Den 12. august kl. 16 gjorde vi det første kast med nylonnota på denne turen, men det ble ingen fangst. Det var sterk straum og dårlige fangstmuligheter.

Den 13. august undersøkte vi Haltenbanken, men fant bare småmussa, slik at det var nytteløst å kaste med nylonnota, da denne jo er altfor stor på band for slik sild.

Den 14. august gjorde vi et kast på Frohavet. Silda sto dypt og det var vanskelige straumforhold og fangsten ble bare 30 hl.

15. august ble det også gjort et kast på Frohavet, men også da vanskelige arbeidsforhold. Fangsten ble 35 hl.

16. august gjorde vi et bomkast på Frohavet. Vanskelige arbeidsforhold. Dette var kl. 12.

18. august gjorde vi 3 bomkast på Frohavet. Dette var kl. 9, 12 og 15. Denne dagen var det «pene» sildestimer til stede, men de «tålte» ikke not. Silda var vill og gikk med god fart. Kl. 23 var det blitt mørkt og silda var da kommet helt «på sjøen» og vi gjorde da atter et forsøk med å kaste, men strømmen var da enda striere enn om dagen, og det ble vanskelig å ta igjen nota. Til dette arbeidet gikk det med hele 2 timer og fangsten ble bare 50 hl sild i størrelse 13/19.

Den 19. august fortsatte vi letingen nordover til Folla, Vikna og Bindalsfjorden, men fant ingen registreringer. Etter dette sluttet vi av turen for å male og pusse M/S «Meløyvær».

Når fangstresultatet med nylonnota ble bare 115 hl sild på hele sommeren, så er jo dette å betrakte som totalt bom. Nota var tenkt som en havfiskenot for feitsild, og følgelig var den ideelle maskestørrelse da 50 omfar, slik som nota er bundet. Siste sommer ble det derimot ikke fisket nevneverdig rein feitsild i størrelse 13/19 pr. kg noe sted langs kysten. I sesonger hvor en ikke får innsig til kysten av vanlig

feitsild, må fisket foregå inne på fjordene og der er silda nesten alltid oppblandet med alle størrelser, altså slik som forholdene har vært i år, og av oss nevnte ovenfor. Under slike forhold blir altså en snurpenot i 50 omfar helt ubrukelig på grunn av at den minste silda går igjennom maskene, og silda i størrelse 20/34 blir sittende fast i linet som i et sildegarn.»

3. tur i tida 22. september—30. november 1958.

«Den 22. september begynte vi høstturen med M/S «Meløyvær», og gikk da direkte nordover til Finnmark. Vi hadde da med nylonnota og en sommer-feitsildnot. Den 25. sept. var vi på Tana og kl. 11 gjorde vi et kast der med nylonnota. Fangsten ble noen få hektoliter som for det meste hadde «kledd» på nota. Da silda på Tana da var så små, gikk vi på Porsangerfjorden. Den 26. sept. kl. 8 gjorde vi et kast der, men det ble også her bare «klesild» som det tok vel 2 timer å riste ut av nota, så vi måtte foreløpig slutte å bruke nylonnota.

På Laksefjorden var silda også små, hovedsakelig 35 og flere pr. kg. For Sørøya var der også små sild, 5 % 20/34 og resten 35/ og flere pr. kg.

Den 7. oktober kom vi til Syltefjorden og da silda var noe større der, forsøkte vi på nytt nylonnota. Kl. 12 samme dag kastet vi og fikk 1.000 hl sild av blandingsstørrelse, men svært mye «kledde» på nota slik at den måtte lines inn og ristes etter hver. Skulle vi ha tatt inn nota som vanlig over rullene i snurpedorriene, har disse ikke vært i stand til å bli flytende på grunn av all silda som satt fast i nota. Kl. 16 gjorde vi atter et kast og fangsten ble 400 hl sild. Kl. 18 kastet vi på nytt, men det ble «bom», da vi fikk ugreie med nota under settingen. Denne dagen sto silda heller dypt i sjøen, fra 18 til 30 favner.

Den 8. oktober var vi tilbake på Syltefjorden etter å ha vært i Vadsø og levert fangst, og kastet første gang der kl. 14 og fangsten ble da ca. 400 hl sild. Etter mørkets frembrudd begynte vi å lyse, og kastet i dette kl. 20 og fangsten ble da 200 hl sild. Kl. 24 kastet vi på nytt i lyset og fikk 150 hl. Den 9. oktober kl. 4 kastet vi igjen i lyset og fikk 100 hl sild. Kl. 8 og kl. 12 samme dag ble det foretatt kasting, men det ble «bom», da silda var urolig. Kl. 15 ble det kastet på nytt og fangsten ble 200 hl sild. Etter at det var blitt mørkt, begynte vi å lyse og kasting ble gjort kl. 20, og fangsten ble 150 hl sild. Denne gangen satte en av snurpedorrienes not i propellen slik at vi fikk ikke ut hele nota. Det ble også noe notskade.

Den 10. oktober gjorde vi kl. 4 et «lyserkast», men da det nå var blitt mer straum i sjøen tok denne nota bort på varpen, slik at det ble en del notskade også dette kastet. Fangsten ble 100 hl sild.

Etter den 10. oktober fant vi ikke sild som var av en slik størrelse at vi kunne bruke nylonnota til å kaste med.

Samlet fangst i løpet av høstturen ble således 2.700 *hl sild*, på nylonnota. Det samme forhold som hersket under sommerturen, altså at silda var mye småblandet, gjorde at nota også under høstturen ble lite effektiv på grunn av maskestørrelsen.

Når det gjelder nylon som materiale i feitsildnot, så har vi fått god tru på den selv om det har vært nokså mye «trubbel» med å få bolke-lissingene til å holde. Vi unnlater heller ikke å nevne at vi nå har en ny feitsildnot av nylon under arbeid, men denne får vi bundet i en maskestørrelse av 70 omfar pr. alen.»

Som en konklusjon når det gjelder forsøkene i 1958 uttaler herr Torrissen:

«I et driftsår som 1958, da en ikke har vært i stand til å finne rein feitsild noe sted, er det ikke mulig å oppnå et gunstig driftsresultat med nota.

Når det gjelder nylon som materiale i feitsildnot så har vi etter de innhøstede erfaringer fått god tro på den, men da må etter vår mening maskestørrelsen helt ned til 70 omfar pr. alen.»

FISKE MED NOTREDSKAPER UNDER LOFOTFISKET I 1958.

Ved kongelig resolusjon av 3. januar 1958 ble det fastsatt bestemmelser om fiske med notredskaper under Lofotfisket 1958. Disse bestemmelser var stort sett de samme som gjaldt for Lofotsesongen 1957.

Deltakelsen i notfiske.

Ifølge oppgave fra oppsynet meldte det seg 284 notlag, mot 147 året før. Notlagene fordelte seg fylkesvis således: (Tallene for 1957 i parentes).

Finnmark	16 notlag	(7)
Troms	51 »	(22)
Nordland	92 »	(49)
N. Trøndelag	3 »	(0)
S. Trøndelag	29 »	(25)
Møre og Romsdal	81 »	(35)
Sogn og Fjordane	6 »	(3)
Hordaland	6 »	(6)
	<hr/>	
	284 notlag	(147)

Fiskets gang.

1. driftsuke tok til mandag 17. mars.

De fire første dager i uken var været og driftsforholdene gode, fredag og lørdag kuling av sørvest, krapp sjø og til dels sterk strømsetning.

Fangstfelt: Risværhavet—Brettesnes—Skrova og Hopsteigen. Beste fangstfelt Risværhavet.

Fisken sto djupt 60—75 favner. Ca. 280 bruk på feltet.

Beste fangst dag var torsdag med 130 fangster, fra 180 kg til 30.000 kg, tilsammen 810 tonn.

Ukefangst 3.331 tonn.

2. driftsuke.

Også i denne uken var været godt så nær som fredag, da det var sydvest liten kuling og tung sjø.

Fiskefartøyer i Lofoten.

Fangstfelt: Først i uken Brettesneshavet—Skrova—Hølla—Hops-teigen. Sist i uken fra Skrovas vestside og videre vestover Lofoten til Reine.

Fisket tok sterkt av og lørdag var det mest bare småfangster, de fleste tatt på Ballstadhavet.

Fiskedjup 55—80 favner, mest 60—65 favner og nær botn. Mange bomkast og revne nøter.

Fiskerne begynner å reise hjem.

Beste fangstdag var tirsdag med 122 fangster, fra 70 kg til 16.000 kg, tilsammen 416 tonn.

Ukefangst 1.878 tonn.

3. driftsuke.

De to første dager i uken var det flau vind av sørvest som økte til frisk bris onsdag. Lørdag var det laber bris av nordvest.

Da det er uken før påske, har den bare fire driftsdager.

Fangstfelt: Fra Henningsvær og vestover Lofoten til Værøy. Det var lite fisk og liten deltakelse.

Beste fangstdag var mandag med 38 fangster fra 200 kg til 4.800 kg. En fangst 2.300 kg ble tatt ved Innlandet—Brunvær.

Ukefangst 207 tonn.

4. driftsuke.

Da denne tok til, hadde de fleste notbruk forlatt Lofoten. Kun noen få lå igjen og notfisket var å betrakte som slutt for i år.

Været var bra, men de som gikk ut fikk ingen fangst.

Merknader til notfisket 1958.

Skreinnsiget for Lofoten var betydelig mindre i år enn hva en fra først av antok.

Fisken sto så å si i en stripe langs egga og djupt, 60 til 90 favner og nær botn. Det ble derfor mye bomkast og mange revne nøter.

Tross det at samtlige rapporter og opplysninger lød på at fisken sto djupt kom 284 notbruk til Lofoten for å delta i årets Lofotfiske.

Første driftsuke ga jevnt gode fangster, men allerede i begynnelsen av 2. driftsuke var fisken på sig ut fra Lofoten og tyntes etter hvert ut slik at da 3. driftsuke kom sto fisken så tynt og spredt at den ikke ga noen fangster av betydning. De fleste notbruk sluttet derfor av og bare noen få lå igjen over påske.

Fiskens reaksjon overfor noten.

Dette er et vanskelig emne og meningene er delte. En antar imidlertid at fisken reagerer på samme måten overfor noten som for setting av annen redskap, f. eks. garn. Det vil si at fisken flytter seg unna — eller til side under setting og trekking av redskapen, og straks setting og trekking opphører vil fisken sige tilbake og «roe» seg i det vannlag som under de tilstedeværende forhold passer best for gytingen. Dette synes bekreftet ved at når en kommer ut om morgenen på feltet kan finne mer eller mindre med fisk i et område, men straks kastingen tar til forsvinner fisken litt etter litt, for så når kastingen avtar eller er opphørt for dagen, å finne den igjen på samme sted eller i samme område som om morgenen da kastingen tok til.

En må således ikke forveksle det at fisken flytter seg for redskapen som det at fisken siger ut fra feltet etter at den er ferdig med gytingen.

Overholdelse av utrors- og settetid.

Overtredelse av utrors- og settetid har så vidt en kjenner til ikke forekommet i år.

Redskapen.

Størrelsen på de nøter som var nyttet i år varierte sterkt. Fra 200 til 300 favners lengde og 33 til vel 50 favners dybde og 10 til 15 omfars maskestørrelse.

Det viste seg i år at nøter på 220 til 250 favner lang, 35 til 40 favner djup og 12—14 omfars maskestørrelse fisket like godt eller bedre enn spesialnøter som var 280 til 300 favner lang, vel 50 favner djup og med 8—10 omfars maskestørrelse.

Grunnen til at mellomstore nøter med en maskestørrelse omkring 14 fisket så bra, antas å komme av at fisken sto så nær botten at noten måtte settes helt ned. De småmaskede nøter hadde da ikke så lett for å hekke seg fast og rives i stykker som de større og stormaskede nøter hadde.

Konflikt med andre redskaper.

Konflikt med andre redskaper har så vidt en vet kun forekommet i et tilfelle hvor vedkommende noteier påsto, at enten var garnene som han var kommet i konflikt med satt for tidlig eller så var de ikke trukket om morgenen.

Forhold til dagliner.

Dagliner har ikke vært i bruk i år heller.

Statistikk.

Som meldt foran var det innmeldt 284 notbruk. En har fått inn regnskapsoppgaver fra 244, mens det mangler oppgaver fra 40. Det samlede fangstkvantum for de 244 bruk som har sendt inn oppgaver utgjør ca. 5370 tonn. På grunnlag av gjennomsnittet har en beregnet det totale fangstkvantum tatt på not til 6.250 tonn.

Fylke	Antall notbruk m/ fangst-oppgave	Fersk fangstkvantum for disse i kg	Antall notbruk ialt	Fangstmengde ialt Delvis beregnet fangstkvantum i kg	Fangstmengde pr. bruk i kg.	
					1958	1957
Finnmark	10	204.700	16	327.520	20.470	417
Troms	40	741.126	51	944.928	18.528	16.579
Nordland	77	1.941.842	92	2.320.148	25.219	11.129
N.-Trøndelag . .	3	47.792	3	47.792	15.931	—
S.-Trøndelag . .	28	416.785	29	431.665	14.885	7.536
Møre og Romsd.	74	1.618.585	81	1.771.713	21.873	6.712
Sogn og Fjord.	6	206.229	6	206.232	34.372	19.938
Hordaland	6	191.811	6	191.811	31.969	30.624
Total	244	5.368.870	284	6.249.136 ¹	22.004	10.885

¹ Dette kvantum er delvis beregnet.

Det beregnede totalkvantum gir en gjennomsnittsfangst på ca. 22 tonn mot 10,9 tonn i 1957 og 39,5 tonn i 1956.

Det samlede lofotkvantum i 1958 utgjør ca. 33.804 tonn, hvorav 6.250 eller ca. 18,5 % er fisket med not, 14.797 tonn eller 43,8 % er fisket med garn, 9.251 tonn eller 27,4 % med line og 3.506 tonn eller 10,4 % med juksa.

Fangstkvantumet på not i 1958 fordeler seg fylkesvis som vist i tabellen foran. Til sammenligning er tatt med gjennomsnittsfangstene i 1957.

Når det gjelder fangstmengdens fordeling på de enkelte bruk viser en til følgende tabell.

Fangstmengde	Antal bruk	Prosent
0— 9.999 kg..	66	27,1
10.000—19.999 »	62	25,4
20.000—29.999 »	49	20,1
30.000—39.999 »	27	11,1
40.000—49.999 »	23	9,4
50.000—59.999 »	11	4,5
60.000—69.999 »	5	2
70.000—79.999 »		
80.000—89.999 »	1	0,4
	244	100,—
Mangler oppgaver	40	

EKKOLODDING OG MELDETJENESTE AV SKREIFOREKOM-
STER I LOFOTEN MED M/S «THOR IVERSEN» 1958.

Ved assistent *Odd Bostrøm*.

Onsdag 26. februar: Fra Svolvær. Undersøkte langs «eggakan-
ten» vestover, går ut mellom Værøy og Røst og krysser yttersiden av
Værøy. Registrerte spredte forekomster mellom Hopsteigen og Lofot-
odden. Fisken står mellom 100 og 150 meters koten. Ved Værøy var
det tynne og spredte registreringer, likeledes på yttersiden av Værøy.

Torsdag 27. februar: Krysser yttersiden av Værøy—Røst—Skom-
vær og langs innersiden til Værøy. Registrerte spredte forekomster
langs bakkekanten mellom 120—140 meters dybde. Vest og sydvest
av Røst var forekomstene litt bedre, men spredt. På innersiden av
Røst og Værøy var det svært tynt og spredt.

Fredag 28. februar: Krysset området Værøy—Reine. Registrerte
spredte forekomster langs hele bakken mellom 100—150 meters koten.
Fisken står ved bunnen.

Lørdag 1. mars: Krysset området Reine—Svolvær. Registrerte
spredte forekomster langs hele bakken mellom 100—150 meters koten.
De beste forekomster var for Ballstad, Urehavet og Stamsundolaen.
Fisken står mellom 110—140 meters dybde.

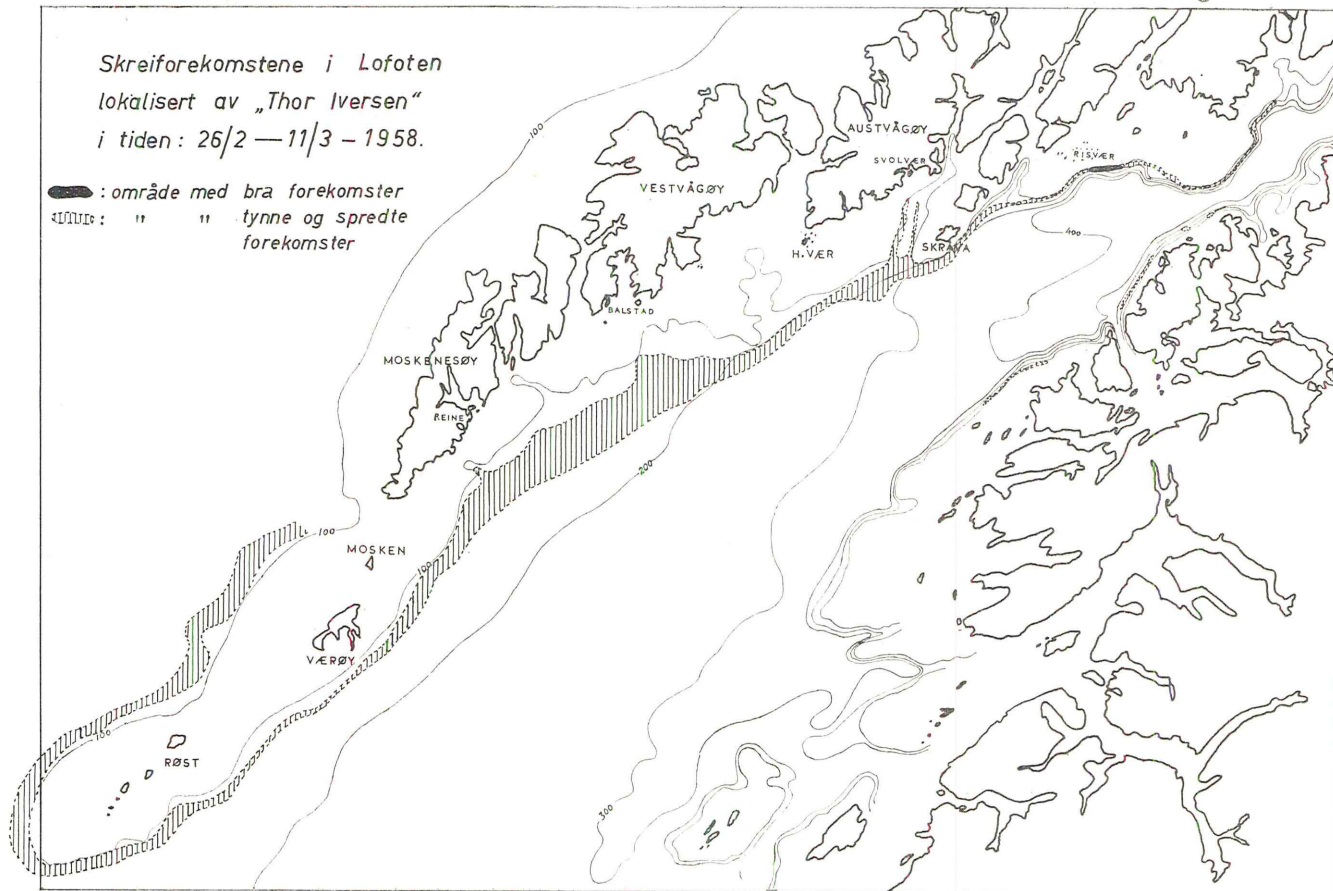
Mandag 3. mars: Krysset området Høla—Hopsteigen. Registrerte
tynne og spredte forekomster langs bakken på øst- og vestsiden av
Høla. Fisken står mellom 100—130 meters dybde.

Tirsdag 4. mars: Undersøkte Østnesfjorden, registrerte spredte
forekomster i hele fjorden. Krysset området langs Skråvabakken—
Brettesneshavet—Risværfeltet—Svellinghavet—Kjeøy til Lødingen. Re-
gistrerte spredte forekomster langs hele bakkekanten på dette område
til Kjeøy. De beste forekomster var på Risværfeltet, mellom 120—140
meters dybde.

Onsdag 5. mars: Krysset Kanstadfjorden og innlandssiden fra
Tranøy langs Hamarøy—Lundøy—Engeløy til Flatøy. Ingen registrer-
ing på Kanstadfjorden. Registrerte spredte forekomster ved Rotvær
fyr, Tranøy fyr, Dalsvær på Hamarøy og mellom Brunvær og Vals-

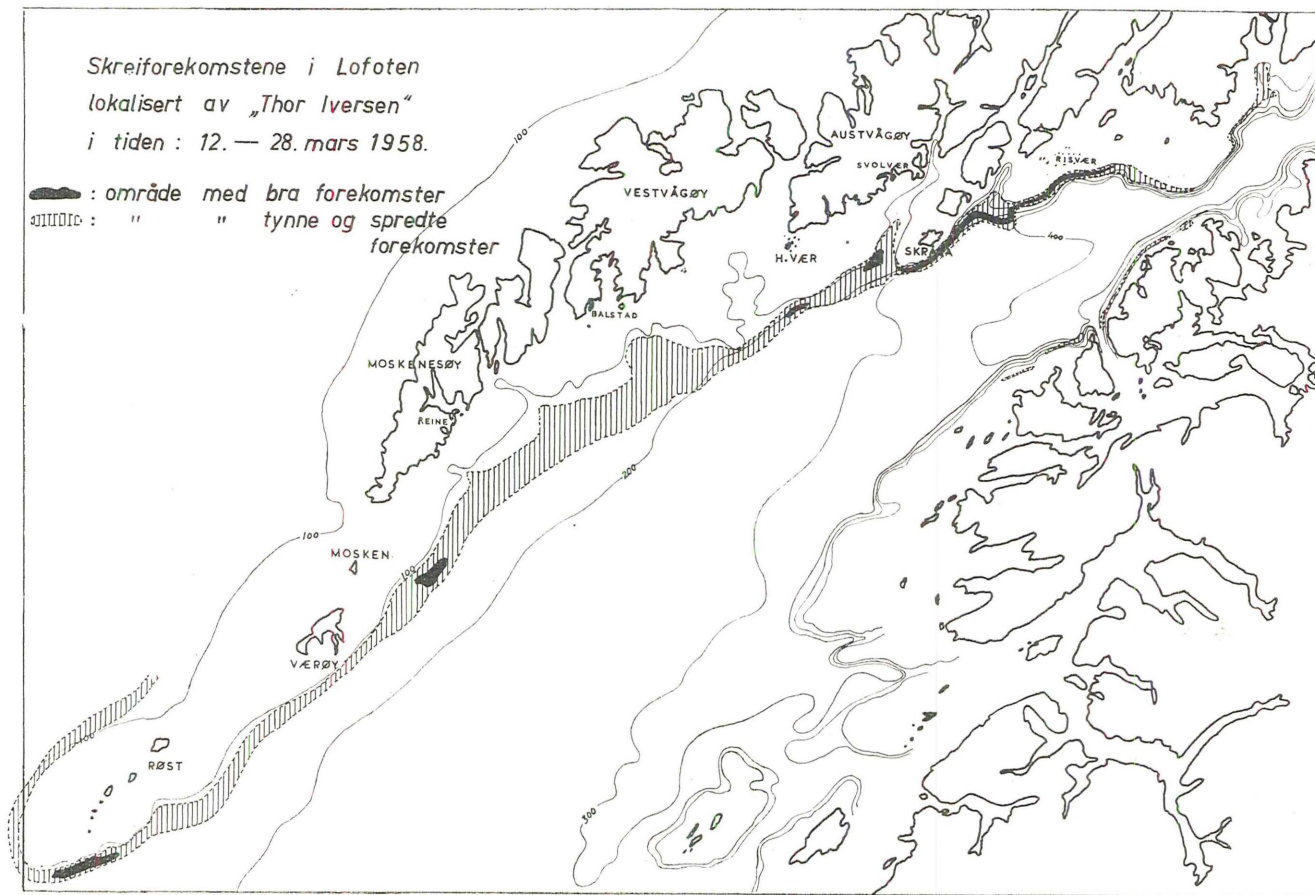
*Skreiforekomstene i Lofoten
lokalisert av „Thor Iversen“
i tiden: 26/2 — 11/3 — 1958.*

— : område med bra forekomster
- - - : " " " " tynne og spredte
forekomster

Skreiforekomstene i Lofoten
lokalisert av „Thor Iversen“
i tiden : 12. — 28. mars 1958.

— : område med bra forekomster
||| : " " " tynne og spredte forekomster

vær på Engeløy. Fisken står i bakkekanten mellom 105—125 meters dybde.

Torsdag 6. mars: Krysset innlandssiden mellom Flatøy fyr og Helligvær. Registrerte tynne spredte forekomster i bakkekanten mellom Engelvær og Måløyvær. Fisken står mellom 100—140 meters dybde. Ellers ingen registrering. Måtte avslutte loddingen ved nordostkanten av Helligvær på grunn av militærøvelser.

Fredag 7. mars: Krysset fra Flatøy fyr over Vestfjorden til Hops-teigen og innover Høla. Registrerte spredte forekomster i bakken ved Hopsteigen.

Lørdag 8. mars: Undersøkte Høla og langs «egga» mellom Stam-sundolaen, østsiden av Skråva og lille Molla. Registrerte spredte forekomster langs hele «egga» på dette område. Fisken står mellom 100—140 meters dybde. På Høla var det tynne og spredte forekomster langs bakken på østre og vestre side.

Mandag 10. mars: Krysset området mellom Hopsteigen og Ballstad. Registrerte spredte forekomster langs hele «egga». De beste forekomster var på garn- og lineteigen for Ure og på garnhavet for Ballstad. Fisken står mellom 120—140 meters dybde.

Tirsdag 11. mars: Krysset området Ballstad—Lofotodden. Registrerte spredte og tynne forekomster mellom 100 og 150 meters koten over hele feltet. Da «G. O. Sars» har undersøkt området Værøy—Røst går vi østover.

Onsdag 12. mars: Krysset Høla—Skråvabakken—Brettesneshavet—Risværfeltet—Svellinghavet til Kjeøy. Registrerte bra forekomster langs bakken på Skråva's, og lille Molla's østside. Brettesneshavet og videre østover Risværfeltet til Kvitbaren. Fra Kvitbaren og østover til Breiskallen var det spredte forekomster. Fisken står mellom 120—140 meters dybde.

Torsdag 13. mars: Krysset Kanstadvfjorden og innlandssiden fra Tranøy fyr til Flatøy fyr. Registrerte spredte forekomster i Kanstadvfjorden. På innlandssiden registrertes spredte forekomster mellom Tranøy fyr og Bremneset lykt. Likeledes langs bakken ved Dalsvær på Hamarøy og mellom Øksnesodden og Brunvær. Beste forhold ved Øksnesodden. Fisken står mellom 110—140 meters dybde.

Fredag 14. mars: Krysset innlandssiden fra Flatøy fyr til Tennholmen fyr. Ingen registrering.

Lørdag 15. mars: Går fra Helligvær til Svolvær for bunkers og proviant.

Mandag 17. mars: Krysset over området Høla—Hopsteigen—Stamsundolaen—Henningsværstrømmen—Urehavet til Ballstad. Registrerte spredte forekomster over Høla, og langs «egga» fra Hopsteigen

og vestover til Ballstadhavet. De beste forekomster var langs bakken mellom Hopsteigen og Stamsundolaen. Fisken står mellom 100—140 meters dybde.

Tirsdag 18. mars: Krysset området Ballstad—Værøy. Registrerte spredte forekomster langs hele bakken mellom 100 til 150 meters dybdekote. Beste registrering var 5 til 6 n. mil øst av Mosken. Fisken står ved bunnen.

Onsdag 19. mars: Krysset området Værøy—Røst og yttersiden av Røst. Registrerte bra forekomster langs bakken på sydsiden av Skomvær. Ellers spredte forekomster mellom 100 og 150 meters koten fra Værøy til Røst. På vest og nordsiden av Røst var det tynne og spredte forekomster langs bakken.

Torsdag 20. mars: Krysset fra Værøy til Svolvær. Registrerte spredte forekomster langs hele «egga» fra Værøy til Hopsteigen. De beste forekomster var øst av Mosken, og langs «egga» inn av Ballstad. På ytre Høla var der spredte registreringer. Fisken står mellom 100—130 meters dybde.

Fredag 21. mars: Krysset over Høla, Skråva's østside, Brettesnes-havet, Risværfeltet, Svellinghavet, til Lødingen. Registrerte spredte forekomster over Høla, langs Skråvabakken, Brettesneshavet, og langs bakken fra Ingjelsøy til Årstein—Skjervøy på Risværfeltet. Fisken står mellom 110—140 meters dybde.

Lørdag 22. mars: Etter anmodning fra fiskerne undersøkte vi Ofotfjorden. Ingen registrering.

Mandag 24. mars: Undersøkte Kanstadvfjorden. Registrerte spredte og til dels gode forekomster i ytre del av Kanstadvfjorden. På grunn av kuling og svær sjø måtte vi avbryte loddningen. Går inn til Lødingen.

Tirsdag 25. mars: Krysset innlandssiden fra Tranøy fyr til Flatøy fyr. Ingen registrering.

Onsdag 26. mars: Krysset over Vestfjorden fra Flatøy fyr til Hopsteigen, bakken langs Skråva's østside og Høla. Registrerte bra forekomster på Hopsteigen ved Helletubakken SO av Moholmen fyr. Notflåten er samlet her. Langs bakkekanten ved Skråva og på Høla var det spredte forekomster. Fisken står mellom 100—140 meters dybde.

Torsdag 27. mars: Krysset området fra Hopsteigen til Ballstad. Registrerte spredte forekomster mellom 100 og 150 meters koten på hele feltet.

Fredag 28. mars: Fra Ballstad til Svolvær.
Avsluttet loddningen.

TRÅLFORSØK KOMBINERT MED LETING ETTER SILD PÅ
BANKENE UTENFOR HELGELAND OG TRØNDELAG I
TIDEN 17. APRIL—14. MAI 1958.

Under klargjøring av m/k «Peder Rønnestad» for tokt til Helgelandsbankene kom det telegrafisk melding til Fiskeridirektøren om at det var observert store registreringer av sild på ekkolodd ute på Vikingbanken.

Da Fiskeridirektøren fant at det var av betydning å få dette nærmere undersøkt, ble det tatt ombord drivgarn for å gå til den i telegrammet oppgitte posisjon for å foreta et drivgarnsforsøk.

Garnlenkene ble tatt ombord i Storsandvik onsdag 16. april, hvorefter en gikk ut ved Marsteinen 17. april kl. 11.35 med kurs for Vikingbanken. Det ble styrt rettv. 270° .

Da vi kom bort under bakken som grunner opp mot Nordsjøplåtet fikk vi en meget god registrering på loddet som holdt seg jevnt hele kursen vestover. Registreringen strakte seg praktisk talt fra overflaten og ned til 35—40 m dyp. Vi var imidlertid i sterk tvil om dette var sild eller plankton. Det var en god del fugl til stede på feltet og det så faktisk ut som det var sild i sjøen.

En hel del fiskefartøyer lå i arbeid langs bakkekanten, så vidt vi kunne konstatere var det utenlandske trålfartøyer som driftet med fisketrål.

Kl. 19.30 ble det satt 25 garn med 4 fv. blåsetau. Garnlenken besto av Nordsjø-garn, Islands-garn og storsildgarn. Posisjon: Nordlig bredde $60^{\circ} 10'$. Østlig lengde $3^{\circ} 08'$. Registreringen på ekkoloddet holdt seg konstant under hele settingen. Da det lysnet av dag begynte registreringen å avta, den ble tynnere og tynnere etter som det lysnet. Kl. 4.00 begynte vi å trekke lenken og kl. 5.30 var garna inne. Det ble sorte garn, bare noen få sild av ytterst simpel kvalitet. Kl. 6.00 ble det satt kurs for Marsteinen som passertes kl. 13.00 og det ble forøyet i Bergen 18. april kl. 15.55.

Det er all mulig grunn til å tro at det ikke var sild det som loddet ga utslag for, men det måtte være plankton (åte). Erfaringsvis er det

kjent at planktonet hever seg opp mot overflaten når det lir mot kveld for så å spre seg ned i dypere vannlag når det lir mot dag. Etter at ekkolodd ble forsynt med forsterker ser det ut til at det registrerer plankton så sant disse organismer går i tilstrekkelig tette stimer. I slike tilfelle kan det ofte være vanskelig å skille ut den ene registrering fra den annen.

Etter å ha tatt ombord trålutstyr i Bergen og hengt opp garnlenkene i Storsandvik gikk en nordover til bankene utenfor Helgeland 21. april.

Det ble stoppet i Kristiansund for å montere en trål og merke trålwiren.

Hensikten med turen nordover var å lete etter forekomster av sild og gjøre trålforsøk på bankene utenfor Træna, Sklinna og Halten.

Det blåste imidlertid opp med kuling fra S.O. og S., så det ble seilt den indre led med forskjellige avstikkere for å se etter småsild, da været var for tungt ute på havet.

Det ble ikke funnet sild i noe farvann innenfor skjærene under hele turen nordover. Tirsdag 29. april gikk en ut ved Åsvær med kurs for Trænabanken. Kl. 16.30 ble det stoppet på Trænabankens nordostlige kant. Vinden øket imidlertid til kuling og vi ble enige om å gå inn igjen, da vi fant at det var lite formålstjenlig å ligge ute på havet og vente på arbeidsvær.

Fortøyet i Sandnessjøen 30. april kl. 11.00. Værforholdene var fortsatt dårlige med kuling fra S. og S.O., så det var små muligheter for å arbeide ute på havet. Fredag 2. mai gikk en på ny ut ved Åsvær og kl. 17.30 ble det stoppet på Trænabanken. Trålen ble satt i posisjon N.br. $66^{\circ} 55,5'$ Ø.l. $10^{\circ} 33'$.

Det ble tauet en times tid uten å få noen fangst av betydning, bare noen få fisk av forskjellig art. Trålen gikk imidlertid godt på denne plass. Det fulgte med tråldørene en del skog uten at dette var til hinder for trekket.

Det ble også kjørt noe sydover banken og neste trekk ble gjort i posisjon N. br. $66^{\circ} 9,5'$ Ø. l. $10^{\circ} 15,5'$. Det ble også her tauet en times tid. Da trålen kom opp var posen full av koral og sopp. Det var en voldsom tyngde som skaffet lang tids arbeide med å få posen tømt, da den måtte stropes inn stykke for stykke. Ingen fisk, bare noen få uer, sei og steinbit.

Slik som forholdene lå an besluttet vi å gå til Sklinnabanken. Vinden øket imidlertid på fra N.V. med sluddbyger og på høyde med Sklinna var vinden øket på til kuling, da værmeldingen dessuten varslet fortsatt dårlig vær, ble kursen lagt for Halten.

Vi hadde ikke føling med sild i noen av de retninger vi seilte

over på Træna- og Sklinnabanken. Det var heller ikke noe som tydet på at det kunne være sildeforekomster til stede i disse farvann.

Fredag 6. mai ble det trålet på Haltenbanken i forskjellige posisjoner uten å få fisk av noen betydning. Det ble forsøkt både i bakkekanten og oppe på grunnbanken med samme resultat. Trålen gikk godt på samtlige steder, uten tegn til bunnfeste eller sopp. Av disse posisjoner kan hitsettes: N. br. $64^{\circ} 32'$ O. l. $8^{\circ} 26'$ N. br. $64^{\circ} 50'$ O. l. $8^{\circ} 20'$ N. br. $64^{\circ} 49'$ O. l. $8^{\circ} 38'$.

Ute på Haltenbanken hadde vi ikke føling med sild på ekkoloddet det var heller ikke andre sildesyner å se på feltet.

Etter å ha konferert med kontoret i Bergen over telefonen gikk vi fra Halten onsdag 7. mai kl 12.30.

Det ble kjørt i forskjellige kurser sydover Frohavet og ut Frøyfjorden til Sæbuodden og tvers over fjorden til Titran hvor det ble fortøyet kl. 19.00. Fra Titran kjørtes inn Ramsøyfjord til Naustskjæret og videre utover langs vestre side av Ramsøyfjorden til Storbåen og Skalmen, inn Griphølen til Kristiansund, hvor det ble fortøyet.

På nordvestsiden av Griptaren var det en del snurpefartøyer til stede. Det hadde også vært kastet noen få små slumper sild hist og her. Disse små sildetopper som oppholdt seg på dette feltet skiftet stadig oppholdssted i farvannet mellom Griptaren og Bøføligen.

Fredag 9. mai ble Talgsjøen undersøkt, likedan farvannet innenfor Gripskjærene til Hesteskjær. En gikk ut Ramngapet med befaringsfeltet nordenfor Orskjærene uten å få kontakt med sild, når unntatt en mindre registrering ved Stabbtarene. Denne sild sto i 15—20 m dyp. Vinden var imidlertid såpass frisk at fiskeflåten var gått i havn. Da vi kom inn om ettermiddagen til Kristiansund, ble denne sildeforekomst meldt til sildekontoret.

På turen sydover befarte vi en del av Nordmørsfjordene, såsom Freifjorden, Tingvollfjorden, Bottenfjorden m. fl. uten å få kontakt med sild på loddet. Det var imidlertid gjort noen mindre kast inn i disse fjorder. Slike fangster ble som oftest tatt inne i fjordbunnen, smale sund og vik.

Da vi fortrinsvis foretok ekkolodding på mer fritt farvann hadde ikke vi kontakt med slike sildeforekomster når unntas et par mindre dotter som ble registrert i Misundet.

Vi ankom Storsandvik onsdag 14. mai kl. 2.30, hvor det ble tatt i land en del utstyr. Fortøyet i Bergen samme dag kl. 10.30.

Konklusjon.

Som det vil fremgå av rapporten var værforholdene meget ugunstige under hele turen. Slike forhold nedsetter selvsagt undersøkelsen

effekt i ganske stor grad. Spesielt gjelder dette når undersøkelsesfeltet er stort og den tid man disponerer er sterkt begrenset.

Med hensyn til trålforsøkene ble disse på grunn av været begrenset til et fåtall, og ingen av trekkene ga noen nevneverdig fangst, trass i at alt gikk greitt.

Trænabanken er et fiskefelt som det sannsynligvis kreves en betydelig tid til å få undersøkt. Selv om denne fiskebanken viste ubrukbare bunnforhold for trål på et av de steder vi arbeidet, kan det være andre partier av banken hvor bunnforholdene er mer gunstig.

Haltenbanken synes å framby bra trålbunn på forskjellige steder. Ingen av tråltrekkene ga imidlertid noen fangst av betydning. Dette skulle tyde på at det var lite fisk til stede på den tid av året da forsøkene ble gjort. Dette forhold var for øvrig i overensstemmelse med uttalelsen fra forskjellige fiskere som fortalte at det var gjort bra fangster tidligere på våren og at forholdene med hensyn til fisk pleide å bli bedre senere på sommeren. Dette gjaldt både trål og linebruk. Mai måned pleide å være dårlig fiskemåned på disse bankene.

Sildeleting er heller ikke noe positivt utslag. Vi fikk ikke kontakt med sild i noen av de havområder hvor vi krysset. I det hele tatt var sildeforekomstene inne ved kysten små dette år i forhold til våren 1957. Den sild som ble fanget sto omtrent overalt inne i skjærene, når unntatt de små forekomster som var til stede omkring Griptaren og Orskjærene. Det har for øvrig vist seg gjennom flere år at det er et rent slumpetreff for et enslig fartøy å treffe på en sildestim ute i åpen sjø eller på bankene uten at slike stimer er betydelige og står spredt over større havområder.

FORSØKSFISKE ETTER KVEITE MED M/S «THOR IVERSEN» I
TIDA 12. JANUAR—20. FEBRUAR 1958.

Av Jonas Tjemsland.

- Program: a) Merking av kveite.
b) Innsamling av materiale for biol. stat.
c) Prøve med garn av ymse slag materiale og maskevidde.

Til forskjell frå tilsvarende tokter i 1956 og 1957 så vart dette forsøket dreve med vår eigen båt M/S «Thor Iversen». I tillegg til 21 stk. 23" nylongarn som vi hadde frå 1957, hadde vi i år kjøpt inn 20 stk. 19" nylongarn bundne av 3 kilos snøre. Resten av bruket måtte vi leiga, og frå Nordvågen fekk vi kontakt med ein mann som var viljug å leiga oss bruk. Det var på 13 stk. nylongarn og 47 stk. hampegarn. Dette bruket var delvis heilt nytt. Det skulle visa seg at nylongarna var lite brukbare for oss.

Som det går fram av programmet skulle vi gjera forsøk med garn av ymse slag maskevidde og materiale. Målet er å koma fram til ei meir tenleg maskevidde, sidan den minstemaskevidda på 16" som vi har i dag truleg er for liten. Dessutan vil vi sjå om det er nokon større skilnad i fangstevne for garn laga av nylon og garn av hamp.

For å få nøyaktige data med omsyn til garnforsøket, så vart kvar fisk merka med eit nummer som går att på alle prøvane. Dessutan vart det nøye ført garnfordelingsskjema, og ekkogrammer for kvar lenke vart arkiverte.

Vi gjekk frå Honningsvåg måndag 13. jan. til Kviby for å henta kjentmann, og dei fyrste garna gjekk i sjøen den 14. jan. Vi sette på same stadene som vi hadde brukt åra tidlegare.

Landstasjonen vår var Øksfjord, og dit kom vi om kvelden den 14. jan. Då garna frå i fjor måtte bøtast og det nye bruket for i år dessutan vart forseinka frå fabrikk, hadde vi ikkje heile bruket vårt klart før 18. jan.

Som nemnt så var dei 16" nylongarna lite brukbare for oss. Og etter få dagar måtte vi ta dei or sjøen fordi dei vart mykje sundrivne under ei setjing og kom fyrst ut att i slutten på fisket. Det synt seg at dei var av for tynn tråd og at dei var for mykje utskotne og dei

fiska ekstra ringt. For skuld dette så tapte vi diverre alt materiale med omsyn til fangstevnen åt nylongarn av denne maskevidda.

Merkeresultatet vart så bra som det let seg gjera å få det. Vi merka all fisk som var frisk nok til det og som ikkje var større enn 150 cm. Over 150 cm er fisken så tung at vi greier ikkje å få han ombord utan å skade han. Resultatet av merkinga var såleis 44 stk.

Vi førte i land 237 stk., 10.982 kg, dette vart det også teke prøve av. Total fangst inklusiv merka fisk vart 281 stk., 11.621 kg.

Gjennomgåande var fisken større i år. Fisk på kring 150 cm var sterkt representert. Dette skuldast nok ein del selektiviteten åt bruket vårt. Men det vart opplyst at fisken var større enn vanleg også under det ordinære fiske før jul.

Vi venta å finna ei onnor kjønnsfordeling i år for skuld større maskevidde, men ikkje eit så stort bridge som vi fekk. Nedanfor har eg teke med ein liten oversikt over dei data som eg har kome fram til med omsyn til fangstevne og kjønnsfordeling på dei ymse slag garn-typar.

Garntype	Fangst pr. garn	Kjønnsfordeling
23" nylon	19,35 kg — 0,33 stk.	77,6 % ♀
19" »	17,61 » — 0,42 »	68,5 % ♀
16" hamp	10,07 » — 0,33 »	44,4 % ♀ (ca. 20 % i 1957).

Garna har stått gjennomsnittleg 3 døger i sjøen.

Vi hadde jamnt over godt ver heile tida, det var berre 2 dagar vi vart hindra av veret. Fisket vart slutta av den 20. febr. Fangstane hadde nå minka ganske sterkt og mesteparten av fisken var utgytt. Båten gjekk straks til Honningsvåg for å hengja bruket og gjera seg klar til å gå til Lofoten for skreigransking.

FORSØKSFISKE ETTER KVEITE MED M/S «THOR IVERSEN»
2.—19. SEPTEMBER 1958.

Av *Jonas Tjemsland*.

Utforskinga av kveita har til nå vore konsentrert om den gytetogne fisken i gytetida. Fiskerikonsulent Thor Iversen hadde eit merkeforsøk i 1929—31 på bankane utanfor Bjørnøya. Vi har nokre få attfangstar av denne fisken utanfor kysten av Troms og Finnmark. Attfangstane frå våre merkeforsøk i 1956—57 og 1958 er få, men dei tyder alle på ei vandring nordover etter gyttinga.

For å få merka noko kjønsmogen kveite utanom gytetida hadde vi i september i år eit tokt med M/S «Thor Iversen» til Bjørnøya og Vest-Spitsbergen.

Den fyrste planen gjekk ut på å ha toktet i juni—juli, då dette er rekna for den beste tida for fisket etter kveite med line eller vad. Men då båten på denne tida var oppteken måtte vi setja det ut til september sjølv om det var seint på året.

Vi gjekk frå Honningsvåg den 2. september kl. 0530 og sette kurs for Bjørnøya. Vi hadde med oss 20 stampar kveitevad med 50 onglar på kvar stamp og 5 stampar bankline med 500 onglar på kvar stamp. Til agn hadde vi med sild og hyse. Det synt seg forresten at hyseagnet var av så ring kvalitet at vi ikkje kunne bruka det.

Vi kom til Bjørnøya den 3. september og ankra opp på Sørhamna kl. 1330. Dagen etter den 4. september kl. 0530 sette vi ein stubbe på 10 stampar kveitevad i pos. $74^{\circ}20' N - 16^{\circ}25' E$. Stubben sto i eggakanten på 330—460 m djup.

Kl. 0630 sette vi ein stubbe til på 7 stampar vad og 3 stampar stubb eller bankline. Denne sto i pos. $74^{\circ}27' N - 16^{\circ}55' E$ på 265—290 m djup.

Etter 7 timar dro vi den sist sette stubben. Vi fekk 3 småkveiter (kring 75 cm). Ei av desse vart merka. Dessuten fekk vi kring 200 kg torsk på bankline. Elles var det på kveitevadet berre nokre få blå-, flekk- og gråsteinbit. (Fangsten vart ikkje talt opp).

Den fyrst sette stubben drog vi etter 11½ time. Vi fekk 9 stk. blåkveite på den enden som sto djupast, elles var det litt torsk og steinbit, mest blå- og flekksteinbit.

Kl. 2330 den 4. september sette vi linene att i pos. 74°29' N — 16°20' E på djup 230—330 m. Tilsaman vart det sett 20 stampar.

Kl. 1400 den 5. september tok vi til med draginga. Bruket hadde då stått i 14 timar. Draginga tok 5 timar.

Fangsten vart: 1 stk. torsk.
2 » brosme.
1 » blålange.
39 » blåsteinbit.
2 » gråsteinbit.
4 » flekksteinbit.

Kl. 2100 den 5. september sette vi 19 stampar kveitevad og 5 stampar bankline i pos. 74°43' N — 17°00' E i djupna 120 m—200 m —150 m langs eggakanten. Dei tidlegare setjingane hadde stått på tvers av eggakanten.

Kl. 0900 den 6. september tok vi til med draginga. Bruket hadde da stått kring 12 timar.

Fangsten vart: 2 stk. kveite.
41 » torsk.
1 » hyse.
115 » blåsteinbit.
8 » flekksteinbit.
11 » skater (små).

Begge kveitene vart merka.

Vi gjekk nå til Vest-Spitsbergen den 6. september kl. 1500. Den 7. september kl. 1830 ankra vi opp på Bellsund ved Kapp Martin.

Kl. 1200 den 8. september sette vi ein stubbe med vad og bankline ved Kapp Martin i pos. 77°40' N — 14°00' E. Djupet var 120 m — 140 — 120 m. Etter 20 timar tok vi til med draginga den 9. september kl. 0900.

Fangsten vart: 1 stk. hyse.
1 » flekksteinbit.
15 » skater (små).
20 » håkjerring.

Ein del onglar på kveitevadet var tapt og det var truleg håkjer-
ringa som hadde fare med dei. Vi tok ombord ei av håkjerringane for
å sjå på mageinnhaldet. Magen var tom. Vi måtte ha ho hangande
utabords kring ein time etter sporden før vi kunne ta ho inn, truleg
har ho då mista mageinnhaldet. Elles hadde ho heller mager lever.

Vi hadde noko kluss med giren og gjekk til Longyearbyen for å
reparera dette og for å proviantera. På turen nordover registrerte vi
mykje fisk på loddet kring 4 kv. mil frå land på Sentinellflaket. Vi
prøvde med juksa og fann at det var små torsk på 30—40 cm.

Etter opphaldet i Longyearbyen gjekk vi ut mot Lexeggen ved
Tampenflaket, men vi kom ikkje ut for skuld isbaks og måtte gå til
Eggabukta i staden. Den 11. september kl. 1300 sette vi her ein stubbe
på 9 stampar vad og 5 stampar bankline i pos. $77^{\circ}42' N - 11^{\circ}00' E$
på djup 95—150 m.

Kl. 1945 same dagen drog vi bruket, det hadde då stått i 6 timar.

Fangsten vart: 4 stk. gapeflyndre.
9 » torsk.
10 » hyse.
13 » gråsteinbit.
8 » flekksteinbit.
9 » skater.

Vi gjekk nå til kanten av Bellsundsbanken til pos. $77^{\circ}18' N -$
 $11^{\circ}32' E$ og sette her ein stubbe på 5 stampar bankline og 9 stampar
kveitevad i djupna 210—350 m. Vi tok til med setjinga den 12. sep-
tember kl. 0500.

Kl. 1200 same dagen tok vi til med dragninga. Bruket hadde då
stått 6 timar.

Fangsten vart: 6 stk. flyndre.
39 » torsk.
2 » hyse.
3 » brosmе.
6 » blåsteinbit.
57 » gråsteinbit.
15 » flekksteinbit.

Med dette slutta vi av på Vest-Spitsbergen og gjekk mot Bjørnøya.
Vi kom der til den 14. september og ankra opp på Sørhamna kl. 0300
etter å ha lege på veret ei natt. Det bles nå sterk NNV kuling så vi måtte
liggja i ro til den 15. september kl. 1600.

Den 15. september kl. 2020 var vi i pos. $73^{\circ}49' N - 20^{\circ}15' E$ og

sette her ein stubbe på 5 stampar bankline og 5 stampar vad, djup 340—430 m. Neste morgen den 16. september kl. 0630 tok vi til med draginga etter at bruket hadde stått i 10 timar.

Fangsten vart: 91 stk. blåkveite.

- 3 » torsk.
- 2 » uer.
- 64 » isgalt.
- 5 » blåsteinbit
- 4 » skater.

Same dagen kl. 1630 gjekk vi ut med kurs 150° msv. til pos. 72°31' N — 22°50' E. Vi var i posisjonen kl. 2400 og sette ein stubbe på 10 stampar bankline, det var 340 m djupt.

Den 17. september kl. 0100 var setjinga ferdig. Bruket stod i 8 timar til kl. 0900 då vi tok til med draginga.

Fangsten vart: 2 stk. blåkveite.

- 95 » torsk.
- 15 » brosme.
- 3 » uer.
- 8 » blåsteinbit.
- 2 » flekksteinbit.
- 11 » storskate.
- 45 » småskate.
- 1 » håkjerring.

Neste og siste stasjon hadde vi på pos. 72°13' N — 24°50' E, djup 280 m. Vi sette her ein stubbe på 10 stampar den 17. september kl. 1830. Vi fekk dårleg ver med til dels sterk kuling. Og då vi drog neste dag den 18. september frå kl. 1300—1600, var det tung sjø. Fangsten vart berre nokre få hyser. Det var ingen grunn til å halda fram, dessutan var det slutt på alt brukbart agn. Vi sette kursen mot Helnes fyr og kom til Honningsvåg den 19. september kl. 0330.

LEITING ETTER NYE KVEITEFELT I DAVISSTREDET
SOMMEREN 1958.

Ved *Alfred Frøland*.

I januar 1958 ble det fra interessert hold på Sunnmøre sendt en søknad til Fiskeridirektøren om økonomisk støtte i den hensikt å lete etter nye kveitebanker i Davisstredet, spesielt i området nord for Store Hellefiskbank utfor Vest-Grønland og langs kysten av Baffinsland. På bakgrunn av den klimaendring som har funnet sted i de senere år, med en alminnelig forskyvning nordover av fiskefaunaen, fant Fiskeridirektøren å kunne yte tilskott i form av en garanti for eventuell bomtur med inntil kr. 25.000 til forsøksfiske etter kveite i et område utenfor de vanlige felt, spesielt fra Diskoøya nordover til utfor Umanak og Upernavik ved Vest-Grønland. Utfor Baffinsland var det av interesse å få undersøkt farvannet utfor Kap Kater og sydover.

Det var m/s «Sevrin Roald» av Ålesund, skipper Reidar Uggedal, som kom til å stå for dette forsøksfiske. Som observatør fra Fiskeridirektoratets Havforskningsinstitutt medfulgte assistent Alfred Frøland. Observatøren gikk ombord i «Sevrin Roald» i Færingerhavn, Vest-Grønland, den 24. juli.

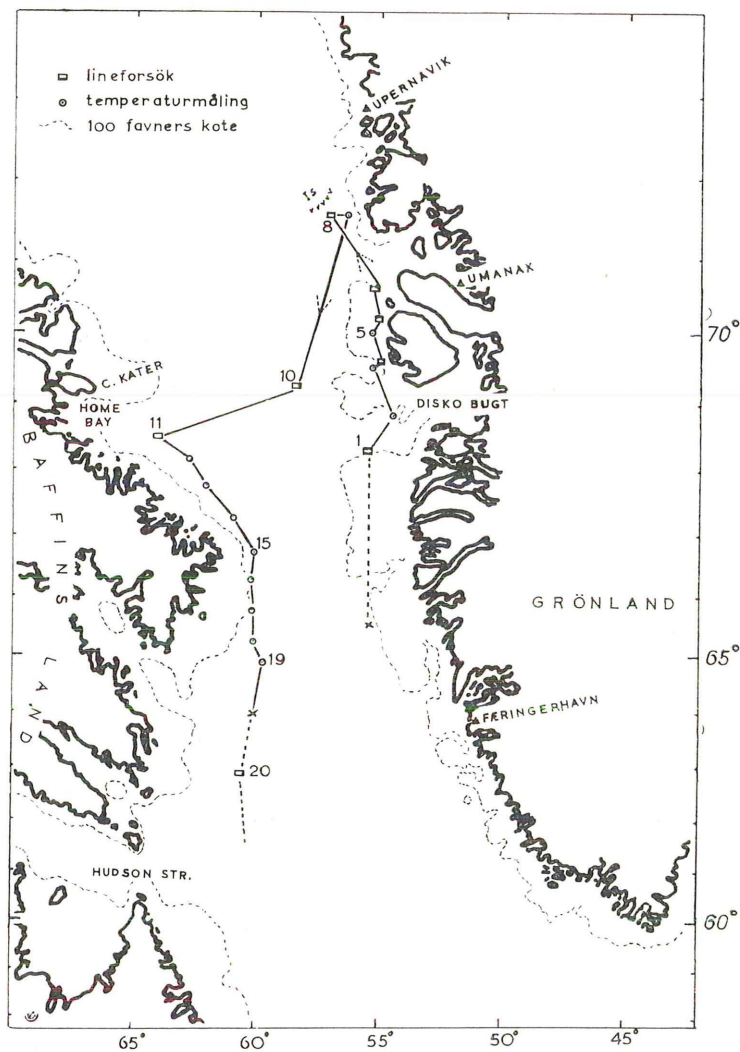
Etter noen dagers fiske på de ordinære felt, gikk «Sevrin Roald» nordover den 5. august for å begynne sitt forsøksfiske.

Den 6. august klokken 0600 ble det satt to kveitelinestubber i nordkanten av Store Hellefiskbank i posisjon N 68°18' W 54°34' på 148 fv. (270 m) djup, (st. 1). Etter at linene var avsatt ble sjøtemperaturen målt ved hjelp av bathytermograf og vendetermometere. Slike temperaturmålinger ble foretatt for hver ny posisjon en kom til.

Temperaturene ved nordkanten av Store Hellefisk var: Overflate + 5,6. Laveste temperatur fantes på djup 150 m + 0,4, bunntemp. var + 1,6° C.

Fisket her en del torsk på pilk i 20—30 fv. djup. Klokken 1200 ble stubbene trukket med fangst av noen få gråsteinbit og litt torsk.

Det ble fortsatt nordover, og klokken 1800 stoppet vi på Diskobanken i posisjon N 68°48' W 54° 30' (st. 2), her ble loddet 114 fv.

(208 m). Temperaturmålinger ga følgende resultat: Overfl. + 6,3, 140 m + 0,6, Bunn + 0,7° C.

Det ble fortsatt nordover uten å sette liner. Om kvelden var vi 15 n.m. av Diskoøya i posisjon N 69°30' W 55°22' (st. 3). Dybden var 129 fv. (235 m) og temperaturmålinger viste: Overfl. + 7,5, 60 m ÷ 1,0, bunn + 1,4° C.

Heller ikke her ble satt liner, men fortsatte til en posisjon 6 n.m. av Diskoøya. Satte her en stubb i posisjon N 69°32' W 54°48' på 74 fv. (135 m) djup (st. 4). Temperaturmålinger viste: Overfl. + 7,4, 85 m 0, bunn + 0,6° C.

Fem timer senere, om morgenen den 7. august, ble stubben trukket med fangst 2 uvak og 1 liten håkjerring.

Det ble fortsatt nordover, og en temperaturmåling ble foretatt 15 n.m. vest av Disko i posisjon N $70^{\circ}00'$ W $55^{\circ}21'$ (st. 5) på 48 fv. (87 m) djup med følgende resultat: Overfl. + 6,6, bunn + $0,4^{\circ}$ C.

Bunnvannet her syntes for kaldt og det ble fortsatt til SV av Harøya. En temperaturmåling på N $70^{\circ}13'$ W $55^{\circ}08'$ (st. 6), 19 fv. (35 m) djup viste: Overfl. + 5,4, bunn + $2,5^{\circ}$ C.

Ved middagstider ble det satt to stubber kveiteline her. Klokken 1800 var begge stubbene trukket med fangst 1 kveite (grå), 24 torsk og 3 steinbit. Fikk her et par torsk på pilk.

Det ble fortsatt nordover, og om kvelden ble stoppet i posisjon N $70^{\circ}34'$ W $55^{\circ}06'$ (st. 7).

Bunntemperaturen ble målt til + $2,2^{\circ}$ C.

Satte her 2 stubber. Her var fin småkupert bunn og gode forhold. Etter 7 timer, om morgenen den 8. august, ble stubbene trukket med fangst 1 kveite (hvit), 15 torsk og 4 steinbit.

Gikk herfra nordvestover. Ved middagstider 8. august ble det satt en linestubb vest av Svartenhuk halvøy i posisjon N $71^{\circ}33'$ W $57^{\circ}05'$ på 135 fv. (245 m) djup (st. 8). Temperaturmåling her viste: Overfl. + 6,3, 130 m ÷ 1,4, bunn + $0,4^{\circ}$ C.

Fra masten kunne en herfra se isbaks i NV, ca. 8 n.m. av, ellers var her en god del store isfjell i farvannet. Klokken 1700 var stubben trukket, med fangst 10 steinbit.

Det ble satt kurs innover mot land for om mulig å finne varmere bunnvann der inne. Temperaturmåling ble foretatt 17 n.m. vest av Svartenhuk i posisjon N $71^{\circ}34'$ W $56^{\circ}23'$ på 139 fv. (255 m) djup (st. 9). Resultatet var: Overfl. + 6,2, 125 m ÷ 1,0, bunn $0,7^{\circ}$ C.

Her ble ikke satt liner, og kursen ble satt sydover igjen, da en fant det hensiktsløst å gå lenger nord på grunn av de lave bunntemperaturer. En ville nå forsøksvis gå sydover igjen lenger av land for å se om forholdene var bedre på større dyp.

Om formiddagen 9. august ble funnet laglig bunn ca. 45 n.m. vest av Disko. Det ble stoppet i posisjon N $69^{\circ}14'$ W $58^{\circ}33'$ (st. 10) hvor dybden var 305 fv. (557 m). En temperaturmåling viste: Overfl. + 4,9, 70 m ÷ 1,3, bunn + 1,2, og litt lenger øst + $1,5^{\circ}$ C. Satte en kveitelinestubb østover fra 305 fv., og en annen stubb østover fra 275 fv. Linene ble trukket om ettermiddagen fem timer senere, med en fangst av 3 små blåkveiter (50—60 cm) og 7 torsk.

Det ble besluttet å bryte av forsøkene her og gå over til vestsiden av Stredet. Kurs ble derfor satt for Cap Kater på Baffinsland.

Om formiddagen den 10. august ble stoppet utfor Home Bay ved

Cap Kater i posisjon N $68^{\circ}27'$ W $64^{\circ}02'$. Her ble satt en linestubb i retning SV—NO på 357 fv. (634 m) djup. Temperaturmåling viste: Overfl. + 2,5, 60 m \div 1,6, bunn $0,7^{\circ}$ C (st. 11).

Stubben, som var på 10 liner (340 krok) var trukket 6 timer senere og fangsten ble 29 håkjerring (ca. 2 meter lange) og 1 steinbit. Det store antall håkjerring som ble fanget på den forholdsvis korte kveiteline skulle tyde på at det her kunne være mulighet for et brukbart håkjerringfiske. Vi så ikke is under vårt opphold i farvannet her.

Vi satte kurs sydover langs kysten av Baffinsland, og om ettermiddagen ble det foretatt en temperaturmåling i posisjon N $68^{\circ}10'$ W $62^{\circ}45'$ (st. 12) på 160 fv. (290 m) djup. Temperaturene var: Overfl. + 2,6, 35 m \div 1,5, bunn + $0,1^{\circ}$ C.

Fortsatte SO-over langs kysten i isfritt farvann. Det ble gjort stopp for temperaturmåling i posisjon N $67^{\circ}43'$ W $62^{\circ}05'$ (st. 13). Dybden var 277 fv. (506 m). Målingene viste: Overfl. + 2,1, 60 m \div 1,7, bunn + $0,6^{\circ}$ C.

Vi fortsatte sydostover langs kysten på leting etter brukbare bunn-temperaturer og bunnforhold. Neste dag ble det stoppet i posisjon N $67^{\circ}16'$ W $61^{\circ}00'$ (st. 14). Dybden var 312 fv. (570 m). En temperaturmåling viste: Overfl. + 3,0, 35 m \div 1,0, bunn + $0,8^{\circ}$ C.

Vi satte ikke liner, men fortsatte sydostover langs kysten. Stoppet atter øst av Cap Dier, i posisjon N $66^{\circ}41'$ W $60^{\circ}08'$ (st. 15) dybde 285 fv. (471 m). Tok temperaturmåling som viste: Overfl. + 4,2, 150 m \div 1,9, bunn + $0,8^{\circ}$ C.

Lenger syd ble det stoppet utfor Cap Walsingham i posisjon N $66^{\circ}18'$ W $60^{\circ}16'$ (st. 16), djup 215 fv. (389 m). Temperaturmålinger her viste: Overfl. + 5,0, 183 m \div 1,4, bunn + $0,6^{\circ}$ C.

Stoppet 35 n.m. lenger syd, i posisjon N $65^{\circ}45'$ W $60^{\circ}14'$ (st. 17), djup 219 fv. (400 m). Temperaturene her var: Overfl. + 6,4, 30 m \div 0,4, bunn + $1,3^{\circ}$ C.

Om kvelden 11. august ble det gjort stopp litt nord for Cumberland Sound, i posisjon N $65^{\circ}17'$ W $60^{\circ}12'$ (st. 18), djup 190 fv. (348 m). Temperaturmålinger her viste: Overfl. + 6,6, 130m \div 1,5, bunn + $2,6^{\circ}$ C.

Det var her brukbar temperatur for fiske, men da det over hele området var flat bunn, fant en det mer hensiktsmessig å fortsette lenger syd- og sydostover til en fant mer laglig bunn. Vi måtte også ta i betraktning at nesten alt spekkagn var oppbrukt, og neste linesetning burde settes hvor der var størst mulig sjanse for fangst.

Ny temperaturmåling ble foretatt i posisjon N $64^{\circ}49'$ W $59^{\circ}47'$ (st. 19), djup 250 fv. (444 m). Resultatet var: Overfl. + 6,4, 120 m \div 1,7, bunn + $2,7^{\circ}$ C.

Om formiddagen 12. august var den kontraktmessige tid for forsøksfisket ute. Det hadde da vart i 7 døgn. «Sevrin Roald» kom nå inn i et område hvor det var vanlig å fiske kveite, og fartøyet kunne begynne med ordinær drift.

Fra kvelden 13. august ble det fisket kontinuerlig i et døgn i posisjon N 62°47' W 60°54' (st. 20). Dybden var 253 fv. (462 m). Fangst på 10 stubber (6000 krok) ble 55 kveiter samt en del fisk til spekkagn. Temperaturen i sjøen ble målt for sammenligning med forholdene nordfor. Her syd ble målt: Overfl. + 6,5, 85 m ÷ 1,5, bunn + 4,3° C.

Det var under hele forsøksfisket godt vær med svak til lett vind fra vekslende retning og lufttemperaturer mellom + 2,0 og + 10,0° C. Fra Disko og nordover forekom en del spredte isfjell, men på hele turen langs kysten av Baffinsland, fra Home Bay og sydover såes ikke tegn til is. Under forsøksfisket ble utseilt en distanse på 1015 n.m. Det ble satt kveiteliner på 7 forskjellige steder, og den totale fangst på 11 stubber (6340 krok) var 2 kveiter, 24 steinbit, 167 torsk, 2 uvak, 3 blåkveite og 30 håkjerring.

Forsøksfisket viste at det ikke fantes brukbare forekomster av kveite i det område som ble undersøkt. Den viktigste grunnen til dette er sannsynligvis de lave bunntemperaturer som ble konstatert. Kveiten synes ikke å forekomme i farvann hvor bunntemperaturen er under 1,5—2,0° C.

FORSØK MED STØRJENOT AV NYLON

I 1956 ble det gjort avtale med en aktiv størjefisker, Karl Karlsen, Harketstad, om forsøk med en størjepose av nylon. Resultatet av disse forsøk var positive og flere størjefiskere har anskaffet seg slike størjeposer som både er lettere og sterkere enn de størjeposer som er forarbeidet av hamp. Rapport om forsøkene er tatt inn i årsberetning vedk. Norges Fiskerier 1957, hefte 9, Praktiske fiskeforsøk. I terminen 1958/59 har en gått et skritt videre og har satt i gang forsøk med en hel størjenot av nylon. På grunn av størjenotens størrelse og dimensjoner vil det ha meget å si om størjenoten kan gjøres lettere å arbeide med og samtidig kreve mindre tid og arbeide med barking og tørking.

Det ble anskaffet en not av nylon med følgende spesifikasjoner:

350 favner lang, 180 alen dyp med $6\frac{1}{2}$ omfar pr. alen, og felt på $1\frac{1}{4}$ " terylenefellinger, tråd nr. 9. 2100 m/kg ($210/6 \times 3$).

Noten ble forsøkt i sesongen 1958, men ga ikke de ventede resultater. På grunn av de erfaringer som ble høstet vil noten bli noe omarbeidet og forsøkene vil bli fortsatt.

I en rapport om forsøkene uttaler Karl Karlsen: «Den 2. juli d. å. ble noten og det øvrige utstyr tatt ombord. 4. juli foretok en tur i fra Heggholmen til Bulandet inntil 30 n. mil av land. Ingen størje ble sett. Fra 7. juli til 19. juli ble strekningen Feie til Ulla fyr trafikert, men ingen fisk å se. Den 21. juli ble første kast gjort ca. 10 n. mil vest av Bulandet med den nye noten. Det så bra ut i kastet, men fangsten ble to stykker, resten gikk igjennom. Det ble gjort et kast til samme dag, men også her gikk fisken igjennom begenoten. Dette var meget trist, så alle mann var meget nedslått. Vi gikk til lands og bøtte hullene, i alt 34. Etter to kast kan vi bare konstatere at noten vaste seg sammen ved grunn og flå, og det måtte ansees umulig fortsatt å bruke noten. Det viste seg at noten fløt lett i strømmen, den ble delvis lagt flat på sjøen, således at det var ikke plass for fisken. Fra 21. juli og ut uken ble der ikke sett fisk, det var for det meste ruskevær. På grunn av det inntrufne, reiste jeg til Bergen den 23. juli i konferanse med Fiskeridirektøren. Blant annet ble det bestemt at noten skulle barkses og flere kast prøves. Fra mandag 28. juli til fredag 1. august trafikertes fra

Blomvåg til Olderveggen, men ingen størje å se. Den 3. august var vi kommet på Frohavet, der ble sett enkle fisker, men ingen kast gjort. Først mandag 11. august slo fisket til i området Feie—Utvær—Bulandet. Vi var ikke på feltet på grunn av maskinskade på hjelpebåten. Tirsdag 12. august kastet vi ved Utvær, fangsten ble 19 stk. størje. Ved innkaving av noten viste det seg flere store huller helt opp til 40 favners lengde, vi måtte således avbryte fiske og gå til lands for å leie not. Vi kan således bare konstatere å ha mistet to fangster, samt tapt to fangstdager.

Konklusjon etter tre kast.

Nylonnoten (begenoten) var en ypperlig lett not å kaste og snurpe. Dens svakheter var sammenfiltring ved grunn og flå, samt fløt den meget lett i sjøen. Selve nylontråden viste en meget stor svakhet i knutene, ca. 45 % svakere enn selve tråden uten knute. Selve tråden burde vært litt tykkere. Etter barking av noten viste det seg at fisken ikke gikk igjennom notlinet. Etter det foran nevnte samt hensynet til mannskap og forat ikke hele størjesesongen skulle bli bom, gikk vi til anskaffelse av ny størjenot av bomull.»

Om forsøkene med størjeposen blir det i samme rapport uttalt:

«Det ble fisket 686 stykker størje, ca. 78 tonn til en pris av 1,41 til 1,43 som ansees 50 % for lav for å få balanse i driften.

Når det gjelder størjeposen er det liten forandring fra forrige sesong. Tråden er blitt en del hårdere som igjen virker mer snurret og knutet, samt en merkbar slitasje på håvestykket. Vi har ikke tatt stilling til om posen må felles opp igjen. Det avhenger av særlig godt fiske i vinter.»

I håvestykket i posen er nyttet 21 trådet 86,9 m/kg. Styrkeprøve av trådene i hvit tilstand viste en bruddstyrke på 295 kg. Etter tre sesongers bruk viser tråden en bruddstyrke på 210 kg.

LEITING ETTER STØRJE MED FLY I SESONGEN 1958.

Med det formål å varsle fiskerne om eventuelle størjeforekomster langs kysten vedtok samarbeidsutvalget for størje i møte 7. desember 1957 å sette i gang leiting etter størje med fly i sesongen 1958. Utgiftene skulle dekkes ved å trekke 1 øre pr. kg levert størje.

Etter søknad fra Salgsstyret for størjeomsetningen ble det stillet garanti av bevilgningen til fiskeforsøk med inntil kr. 30.000 for den del av utgiftene som i tilfelle ikke ble dekket av den vedtatte avgift.

Flyleitingen ble foretatt av Dagbart Hareide, Hareide og ble utført med 2 fly. Leitingen tok til 16. juli 1958 og ble fortsatt til 19. september s. å.

Flygeren har gitt følgende rapport:

16. juli kl. 10.30:

Vigra—Bergen. En del fugleåter observert 20—25 n.m. vest av Svinøy. I to av disse ble sett størje. Flytid 3 t. 35 min.

16. juli kl. 14.40:

Flesland—Bulandet—Flesland. Frisk bris og dårlig arbeidsvær. — Intet observert. Flytid 2 t. 15 min.

17. juli kl. 8.00:

Flesland—Ålesund med kryssing inntil 50 n.m. av land. Frisk nordlig bris sør for Stad, pent vær nord for Stad. Observert meget fugl vest av Svinøy og Runde, men ikke størje. Flytid 4 t. 40 min.

17. juli kl. 14.20:

Ålesund—Frøyabanken—Hareide. Observert meget fugl både ved Svinøy—Runde—Storneset og Frøyabanken, men ikke størje i havoverflaten. Flytid 3 t. 00 min.

28. juli kl. 9.30:

Hareide—Vigra. Undersøkt Svinøy og Rundefeltene. Intet observert. Flytid 1 t. 15 min.

28. juli kl. 11.40:

Vigra—Brønnøysund. Været pent på de fleste felter på strekningen. Intet observert. Flytid 4 t. 00 min.

28. juli kl. 16.00:

Brønnøysund—Bremstein fyr — Sklinnabanken—Haltenbanken—Nordøyen—Brønnøysund. Intet observert. Flytid 3 t. 45 min.

29. juli kl. 8.40:
Brønnøysund — Sklinnabanken — Trænabanken — Røstbanken
—Brønnøysund. Intet observert. Flytid 5 t. 20 min.
29. juli kl. 15.00:
Brønnøysund—Bodø. Intet observert på strekningen. Flytid 2 t.
15 min.
30. juli kl. 6.00:
Bodø—Vestfjorden—Yttersiden Lofoten—Sveinsgrunnen—Tromsø.
20. n.m. NV av Littløy ble observert meget fugl og et ganske stort
størje-flak (stripeflak). Ellers intet. Flytid 3 t. 30 min.
31. juli kl. 10.40:
Tromsø—Andenes—Yttersiden Lofoten—Bodø. En del fugl på
Vestfjorden. Ellers intet observert. Flytid 4 t. 10 min.
1. august kl. 10.45:
Bodø—Vestfjorden—Bodø. Grunnet tiltykning i været forhindret
fra å søke på andre felter. Intet observert. Flytid 1 t. 30 min.
1. august kl. 17.45:
Bodø—Vestfjorden—Bodø. Krysset indre og ytre Vestfjorden. Intet
observert. Flytid 3 t. 00 min.
2. august kl. 7.35:
Bodø—Vestfjorden—Røstbanken—Trænabanken—Bodø. Observert
noen få størjer på Vestfjorden. Ellers intet. Flytid 5 t. 45 min.
2. august kl. 14.14:
Bodø—Skomvær—Træna—Bremstein—Brønnøysund. Intet obser-
vert. Flytid 3 t. 00 min.
2. august kl. 17.35:
Brønnøysund—Ålesund via Sklinnabanken—Haltenbanken og Frøya-
banken. Været dårlig sør fra Frøyabanken. Intet observert. Flytid
3 t. 00 min.
12. august kl. 14.15:
Hareide—Storegga — sørover til Bremanger—Ålesund. Observert
små forekomster ca. 20 n.m. NV av Runde. Ellers intet. Flytid
5 t. 15 min.
20. august kl. 7.50:
Hareide—Onafeltet—Frøyabanken—Vigra.. Observerte et størje-
flak i østre kant av Frøyabanken, og ellers en del spredte forekom-
ster. Flytid 2 t. 30 min.
20. august kl. 12.15:
Vigra—Flesland. Et betydelig størje-flak NV av Svinøy og en del
mindre forekomster lenger sør ble observert. Flytid 2 t. 30 min.
21. august kl. 9.55:
Flesland—Skarvøy—Sendingene—Flesland. Observerte mindre

størjeflak ved Bulandet og Sendingene, 8—10 n.m. av. Flytid 3 t. 30 min.

22. august 9.25:

Flesland—Marsteinen—Egersund—Holmengrå—Bergen. Pent vær nord for Utsira, dårlig arbeidsvær lenger sør. Observerte 2 små forekomster ca. 18 n.m. V. av Holmengrå og en liten forekomst 30 n.m. V. av Feie. Flytid 4 t. 30 min.

22. august kl. 16.15:

Bergen—Ålesund. En forekomst 15 n.m. V. av Klovningen. Flytid 2 t. 35 min.

23. august kl. 11.30:

Ålesund — 40 n.m. V. av Aktivneset—Runde—Ålesund. En forekomst 45 n.m. NV. av Runde og en 25 n.m. av. Flytid 2 t. 25 min.

3. september kl. 15.50:

Hareide—Slotterøy—Flesland. En del stripefisk ved Sendingene, ellers intet. Flytid 3 t. 25 min.

4. september kl. 9.00:

Flesland—Marsteinen—Obrestad—Sola. En forekomst mellom Marsteinen og Slotterøy og en sør av Utsira. Flytid 3 t. 25 min.

4. september kl. 16.30:

Sola—Jæren—Bømlo—Sola. Returnerte Sola grunnet tåke. To små forekomster sør av Obrestad. Flytid 1 t. 35 min.

5. september kl. 9.15:

Sola—Marsteinen—Flesland. En del tåke. En bra forekomst nord av Røvær og en vest av Slotterøy. Flytid 2 t. 45 min.

5. september kl. 17.00:

Flesland—Ålesund. Tåkebanker — intet observert. Flytid 1 t. 40 min.

18. september kl. 10.30:

Vigra—Slotterøy—Flesland. Observerte en bra forekomst vestsiden av Geitmaren. En del forekomster vest av Svinøy og Runde. Meget fugl på feltet. Mellom Bukketjuvane og Kråkenes observert 2 store flak. Sør for Ytterøyane mindre bra værforhold og dårligere sikt. Flytid 4 t. 15 min.

19. september kl. 11.10:

Flesland — nordover til Hustaviken—Ålesund. Været dårlig sør for Stad. Mellom Erkna og Storholmen flere forekomster. Med Erkna i 120° observertes et stort størjeflak. Ellers spredte forekomster. Flytid 4 t. 10 min.

Total flytid 98 timer 15 minutter.

FORSØKSFISKE MED LINER PÅ BJØRNØYFELTET OG BANKENE UTENFOR FINNMARK MED M/S »THOR IVERSEN» 1958.

Forsøket tok til 1. oktober og varte til årets utgang. Det ble i alt gjort 6 turer med samlet fangst av ca. 78 tonn fersk iset fisk.

Forsøket er et ledd i de tidligere forsøk som har vært drevet i Barentshavet på førejulsvinteren. Formålet har da vært å undersøke fangstmulighetene på de forskjellige felter og samtidig forsøke forskjellige sorter agn av sild og makrell.

Utdrag av fangstjournalen:

Onsdag 1. oktober: Sydlig bris. Fra Honningsvåg kl. 2200 og bestemt for feltet ved Bjørnøya.

Torsdag 2. oktober: Sydlig bris. Kl. 1200 var vi fremme på feltet, posisjon N.br. $72^{\circ}32'$ O.l. $22^{\circ}50'$, 340 m dyp. Satte 35 stamper sildeagnet line.

Fredag 3. oktober: NW laber bris. Begynte dragingen kl. 0030. Det var et rangel med fisk. Stor fin skrei. Kl. 1000 var vi ferdig med dragingen. Fangsten ble ca. 2,5 tonn sløydd fisk. Flyttet ca. 2 n.m. i vestlig retning og satte 35 stamper.

Lørdag 4. oktober: NW laber bris. Tok til med dragingen kl. 0100. Det var bra med fisk på enkelte steder. Fangsten ble ca. 3 tonn. Flyttet ca. 5 n.mil sydover, satte 35 stamper på 350 m dyp. Halve settingen var agnet med makrell, resten sild.

Søndag 5. oktober: S lett bris. Tok til med dragingen kl. 0200. Det var tydelig å se at makrellen fisker like godt som silden. Fangsten ble ca. 3,2 tonn. Flyttet 1 n.mil i O og satte setning i OSO, 320 m dyp. Denne gang ble hele settingen agnet med makrell.

Mandag 6. oktober: V laber bris. Tok til med dragingen kl. 0900, og ble ferdig kl. 1900. Det var bra med fisk. Fangsten ble ca. 4 tonn.

Tirsdag 7. oktober: S. bris, tåke. Flyttet ca. 9 n.mil i SO. Satte 25 stamper på 310 m dyp som vi dro inn kl. 1900. Fangsten ble ca. 2 tonn. Kl. 2200 ble det igjen satt 18 stamper i O retning.

Onsdag 8. oktober: Stille, tåke. Tok til med dragingen kl. 1000 og ble ferdig kl. 1530. Fangsten ble ca. 1,5 tonn stor, fin torsk. Avsluttet turen og satte kurs for Honningsvåg.

Linefiske på Bjørnøybankene.

Søndag 7. desember: SSO frisk bris. Fra Honningsvåg kl. 1800 bestemt for fiskefeltet Skolpenbanken.

Mandag 8. desember: SO lett bris. Kl. 1900 var vi i posisjon N.br. $71^{\circ}03'$ O.l. $35^{\circ}36'$, 170 m dyp. Satte 49 stamper.

Tirsdag 9. desember: N laber bris. Tok til med dragingen kl. 0230. Det ble ingen fangst av betydning, ca. 1,2 tonn. Flyttet til posisjon N.br. $70^{\circ}05'$ O.l. $34^{\circ}46'$.

Onsdag 10. desember: N laber bris. Tok til med dragingen kl. 0400 og ble ferdig kl. 1700. Fangsten ble ca. 5 tonn, vesentlig torsk. Flyttet 2 n.mil N og satte 49 stamper, 350 m dyp.

Torsdag 11. desember: NW frisk bris. Tok til med dragingen kl. 0330 og ble ferdig kl. 1900. Fangsten ble ca. 1,5 tonn. Vi mistet en ile og 8 stamper line. Satte ny setting på tvers av den tapte line for å forsøke å få den opp.

Fredag 12. desember: NW kuling. Tok til med dragingen kl. 0400. Ble ferdig kl. 1800. Fangst ca. 2 tonn, vesentlig torsk. Flyttet til posisjon N.br. $71^{\circ}4'$ O.l. $34^{\circ}32'$ og satte en ny stubbe.

Lørdag 13. desember: W stiv kuling. Ble ferdig med dragingen kl. 1600. Fangsten ble ca. 4 tonn. Bakket ved bøyen.

Søndag 14. desember: W kuling. Kl. 1100 spaknet vinden, satte 41 stamper. Begynte dragingen kl. 1800.

Mandag 15. desember: SW lett bris. Ble ferdig med dragingen

kl. 0400. Fangsten ble ca .2 tonn. Satte ny setting kl. 0700. Begynte dragingen kl. 1300 og ble ferdig kl. 2300. Fangsten ble ca. 2 tonn.

Tirsdag 16. desember: SW lett bris. Flyttet til posisjon N.br. $71^{\circ}11'$ O.l. $33^{\circ}44'$. Satte 44 stamper som ble dratt igjen kl. 1715. Fisket var svært ujevnt. Enkelte stamper kunne det være bra med fisk på, men andre igjen var helt svart. Avsluttet toktet og satte kurs for Honningsvåg.

Ankom Honningsvåg onsdag 17. desember kl. 1400. Losset fangsten til Fi-No-Tro. Redskaper og utstyr for linefiske ble hengt på land og fartøyet vasket og stelt og gjort klar til nytt tokt.

Linefiske på Bjørnøybankene.

FORSØKSFISKE ETTER ÅL I NORD-NORGE HØSTEN 1958.

Som en fortsettelse av Fiskeridirektoratets tidligere arbeid med å få ålefisket utbredt nordover kysten, ble det i 1958 planlagt et forsøksfiske etter ål i Brønnøysunddistriktet.

Forsøkene her holdes av konsulent Magnus Halås.

Under planleggingen av turen ble det gjennom Brønnøysund Fiskarlag inngått avtale med herr Greger Olsen, Lille Torgnes om leie av hans motorfartøy «Nordlys» (36 fot). Han fulgte selv med som assisterende fisker.

Formål.

Hensikten med forsøket var her som ellers, først og fremst å få et bilde av tettheten i åleforekomstene i distriktet og dessuten å få opprettet et mottak i Brønnøysund, hvor eventuelle ålefiskere i distriktet kunne få levere sin fangst på en hendig og lettvinnt måte.

I denne forbindelse ble det søkt kontakt med disponent Solli ved Brønnøysund Fryseri- og Slakteanlegg, som stillet seg meget velvillig og interessert i dette eksperiment.

Etter å ha drøftet saken inngående ble det anbrakt et større trekar inne i fryseriets arbeidshall. Fra karet ble det ført en slange til ferskvannspringen. I karetets øvre kant ble det tilordnet et utløp for vannet. Vannkranen ble åpnet og karet ble fylt med vann som rant ut igjen når vannstanden i karet nådde utløpet.

Trekaret ble således til enhver tid stående fylt med gjennomstrømmende friskt vann. Denne innretningen viste seg å virke helt tilfredsstillende. I dette karet ble så all ål styrtet levende, etter hvert som den ble brakt inn fra feltet.

Utenom denne lagringsprøven av levende ål, forsøkte også fryseriet å dypfryse ålen i likhet med annen fisk. Dette forsøk fikk også et heldig utfall, et eksperiment som det er grunn til å tro kan komme til å åpne ganske interessante perspektiver i norsk ålefiske.

Redskaper og fiskefeltene.

Prøvefisket tok til fredag 8. august. Det ble brukt ruser av nylon nr. 2, 6000 m pr. kg og en maskevidde av 54 omfar pr. alen. Da det under dette fiskeforsøk også var av interesse å få et bilde av nylonrusens fiskeevne i forhold til åleruser av vanlig tråd, ble det som sideordnede redskaper brukt en del ruser av bomullstråd nr. 30/18 med samme maskevidde som nylonrusene.

Under forsøket ble rusene satt i lenker, det vi si at redskapene ble knyttet sammen, ledegarn mot ledegarn, og den ene rusekonus mot den andre. Lenken besto av 6 enkelruser. Det ble satt i alle retninger på feltet, dels vertikalt på landet og dels parallelt, alt etter landskapets beskaffenhet.

De første dagene ble det fisket i den ytre del av distriktet så som Bolvær, Uttorgvær og i området ved Lille Torgnes. Senere ble det flyttet innover til felter omkring Saura og Toftsundet for å avslutte prøvefisket i selve Brønnøysunds havneområde.

Det viste seg å være masse av utmerkede ålefelter i området av Brønnøysund, så vel som langs hele kysten av Sør-Helgeland, et landskap som egner seg fortrinlig for å fiske med ruser på grunn av sine langgrunne bunnformasjoner. Her finnes all slags bunn, mørk bunn med gjørme, ålegress og martaum, lys bunn med flekker av tang og tare.

Det viste seg imidlertid at en ikke traff ål på alle steder. Til gjengjeld var det felter som tilsynelatende huset en rik bestand, dessuten var fisken gjennomgående meget stor.

Under et regulert ålefiske vil fiskerne ganske snart vinne erfaring for hvor ålen fortrinnsvis liker å oppholde seg.

Det er naturlig at resultatene fra en ren forsøksdrift, hvor en er henvist til bare å arbeide med ukjente faktorer bestandig kommer til å ligge i underkant av de muligheter som er til stede.

Havneområdet i Brønnøysund syntes å være et godt ålefelt. Sannsynligvis fordi det her ligger flere fiskeindustrialegg og andre bedrifter som virker tiltrekkende på ålen. En fant også andre mindre bra fangstforhold spesielt inne i det såkalte Frøkenosen hvor det forekom at ålen var død i rusene da disse ble trukket om morgenen. Dette kan muligens skyldes tilstedeværelse av svovelvanstoff på bunnen. Ellers var stedet et meget godt ålefelt. Fangstoppgaven nedenfor angir nattfangstene og det antall ruser som ble trukket pr. dag. De ujevne fangster bærer for øvrig preg av et utilstrekkelig kjennskap til de lokale forhold.

Fangstliste 9/8—3/9 1958.

Dato	Fiskefelt	Antall ruser	Kg ål
9/8	Budderbukten	37	1
12/8	Uttorgvær	43	5
13/8	Lyngvær	»	1
14/8	Rødlivågen	»	10
15/8	»	»	27
16/8	Måløy	55	25
19/8	Toft	55	9
20/8	Skutstøen	»	4
21/8	»	»	6
22/8	Rødlivågen	»	5
23/8	Måsøy	»	7
26/8	Brønnøysund	»	35,5
27/8	»	»	38
28/8	Kvaløy	»	4
29/8	Brønnøysund v/ Tautra	»	25
30/8	Salhus	»	11
2/9	Frøkenosen	»	30
3/9	Brønnøysund	»	10,5
			254,0

Etter at det ordinære prøvefiske var avsluttet omkring 3. september fikk Greger Olsen låne redskapene for å fortsette fisket for egen regning, mot at han avga rapport til Fiskeridirektøren.

Av rapporten fra Greger Olsen framgår det at han stort sett har drevet på de samme felter hvor prøvefisket har pågått. Fangstresultatene var også noenlunde de samme. Av fangstlisten for september synes det som om nattfangstene var noe mer jevn enn tilfellet var i august. Dette kan skyldes flere forhold, bl. a. at det i august måned ennå er temmelig lyst nordpå og dessuten at været var usedvanlig fint i denne måned .

Erfaringsmessig er det kjent at i fint varmt vær er ålen slapp og døs, den ligger meget i ro, uten å jage omkring på feltet. Dette gir således dårlige fangstforhold for rusefiske, da disse redskaper fisker best i mørke og rusket vær hvor ålen er i livlig bevegelse.

Fangstliste 9/9—15/10 1958.

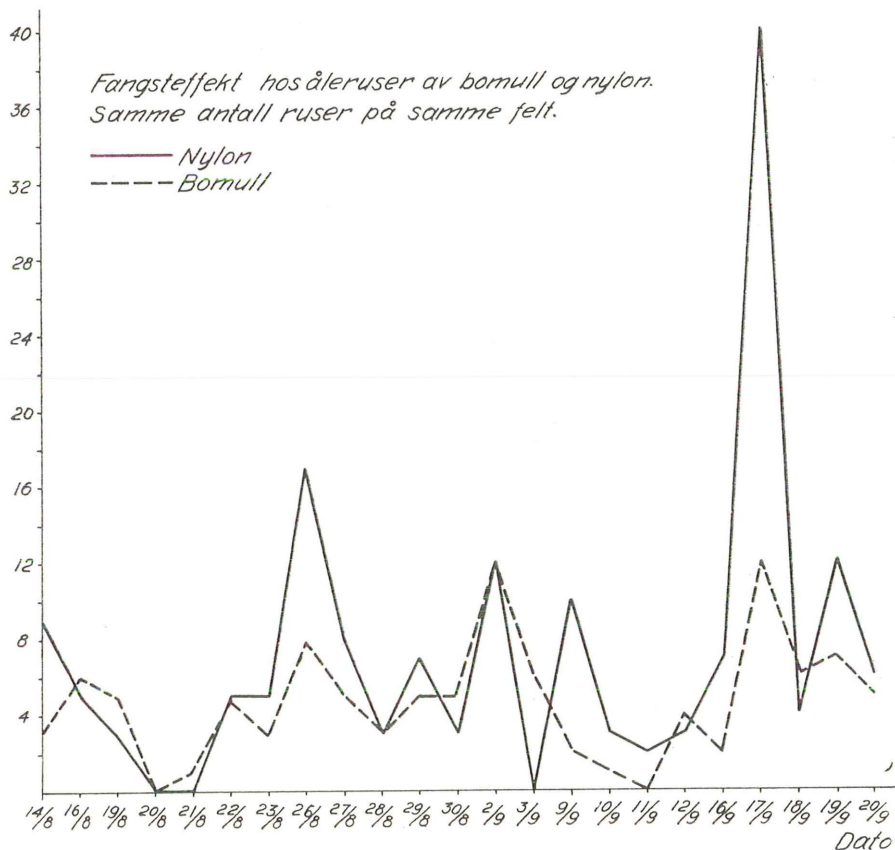
Dato	Fiskefelt	Antall ruser	Kg ål
9/9	Tautra	56	14
10/9	Laukholmen	»	12
11/9	Lyngøy	»	4
12/9	Bolvær	»	7,5
16/9	Frøkenosen	»	40
17/9	»	»	29
18/9	»	»	26
19/9	»	»	26
20/9	»	»	12
23/9	Brasen	»	9
24/9	Brønnøysund	»	7
25/9	Klubbsund	»	5
26/9	»	»	6
30/9	Berg	»	5
1/10	»	»	20
3/10	»	»	13
15/10	Tilrem	»	10
			<u>245,5</u>

Forsøksfisket kom således til å foregå i to etapper og omfattet i alt 35 trekninger med et samlet kvantum av 499,5 kg ål. En del av fangstene ble levert til Sør-Helgeland Fryseri- og Slakteanlegg og en del til kjøpmann Nordø i Brønnøysund til en pris av omkring kr. 3,20 pr. kg.

Som tidligere nevnt ble det under prøvefisket forsøkt å få et bilde av nylonrusens fiskeevne i forhold til redskap av bomullstråd. Forsøket ble gjennomført ved å plasere en setning av samme antall ruser av hver type like i nærheten av hverandre på samme felt. Under trekningen av rusene ble fangsten talt opp hver for seg og notert. Observasjonen omfatter således det antall fisk som ble fanget i hver rusetype henholdsvis nylon- og bomullsruser.

Denne prøve omfatter i alt 23 observasjoner. Ved å sammenligne totalfangsten på begge setninger, viste det seg at fangsten på nylon lå ca. 60 % over bomullrusens fangst. Selv om det på grunn av fiskets egenart kan være ukjente faktorer til stede i dette forholdsvis beskjedne observasjonsmateriale, forhold som kan være egnet til å nedsette sluttresultatets fulle sikkerhet, gir det likevel et temmelig klart inntrykk av at nylonrusenes fiskeevne må ligge en god del over redskaper som er laget av bomullstråd. Den grafiske framstilling av forsøket gir også

Antall ål

fullt ut det samme bilde som den tallmessige beregning. Av kurvenes innbyrdes forhold framgår det også at jo større fangst jo større utslag i nylonrusenes favør.

Konklusjon.

Det prøvofiske etter ål som allerede i 1930 ble drevet i Nordland fylke supplert med de erfaringer man høstet under fiskeforsøket i Brønnøysunddistriktet høsten 1958 har vist at kysten nordover tilsynelatende huser en ålebestand, tilstrekkelig stor til at et regulert fiske kan gi sin utøver en rimelig lønn for sitt arbeid.

De vanskelige omsetningsforhold som tidligere har hemmet utbredelsen av ålefisken nordover kysten kan ikke lenger sies å være noen hindring i dag, i og med at fisken kan lagres levende i en beholder av tre eller betong, som holdes fylt med gjennomstrømmende

vann fra en ferskvannskran eller et pumpeanlegg for sjøvann. Fra slike lagerplasser kan så fisken hentes av seilende brønnfartøyer.

Det eksperiment som ble foretatt av Brønnøysund Fryseri siste sesong med å dypfryse ålen, har også åpnet nye muligheter for transport av fisken fra hvilket som helst sted på kysten.

Ålefisket er særlig egnet for drift med små fartøyer mellom 20—30 fot med 1—2 manns besetning. Det er ellers et fiske som er velegnet som kombinasjonsdrift (fiske og jordbruk). Sesongen omfatter årstiden juli—oktober, en årstid hvor småfisket på kysten ellers er inne i en stille periode.

Har man først anskaffet redskapene enten det er teiner eller ruser, er selve fisket forbundet med rent minimale utgifter. En ålefisker bør disponere både ruser og teiner. Som rusemateriale vil det utvilsomt være fordelaktig å nytte nylon, dels fordi disse redskaper fisker bedre og for øvrig er man da uavhengig av å bruke tid og penger til stoffing og tørk, på samme tid som fisket kan foregå mer sammenhengende uten frykt for at redskapene tar skade av råte.

Når en tar i betraktning det forsøksmateriale som foreligger fra tidligere år så vel som fra den senere tids prøvefiske etter ål i de nordlige kyststrøk kan det neppe herske tvil om annet enn at kysten nordover har like gode muligheter for ålefiske, som de kyststrøk hvor dette fiske er alminnelig.

FORSØK MED TORSKERUSER AV KURALONTRÅD (VINILON).

Av fiskerikonsulent *Magnus Halås*.

En viser til tidligere rapport om disse forsøk som er offentliggjort i årsberetning vedkommende Norges Fiskerier 1955 nr. 9, «Praktiske Fiskeforsøk». I tillegg til denne rapport skal en i det følgende gi en mer detaljert oversikt over de resultater og erfaringer som er blitt gjort siden prøvofisket med de første kuralonruser tok til i sesongen 1953—1954.

På grunn av oppgavenes egenart er det naturlig at disse forsøk måtte foregå over et noe lengre tidsrom. Foruten rapport fra prøvofisikerne hver sesong har det fra tid til annen blitt tatt ut prøver av notliner i redskapene for å kontrollere styrken av maskene under de forskjellige faser i forsøksperioden.

Denne strekkkontroll har dels vært foretatt ved Fiskeridirektoratet og dels ved Statens Fiskeredskapsimport.

Gjennom slike kontrollprøver supplert med innberetninger fra forsøksfiskerne ute i distriktet har en fram gjennom forsøksperioden fått et godt kjennskap til kuralontrådens egenskaper, fordeler så vel som mangler.

Blant syntetiske trådtyper ligger kuralon i billigste prisklasse, ca. en tredjedel av nylons pris pr. kg.

Tråden synes å være meget holdbar mot råte, slik at redskapene kan stå forholdsvis lang tid i sjøen under vanlig fiske uten synderlig tørk eller impregnering.

Kuralontråd synes å være svak like ovenfor gnag eller annen mekanisk slitasje som kan oppstå under fisket, særlig på felter i den ytre skjærgård, hvor det forekommer sjøgang og dragsug. Det er derfor meget fordelaktig å stoffe redskapene med stenkulltjære som i høy grad vil gjøre rusen mer hardfør mot slitasje av denne art. For øvrig vil tjæren også øke bruddstyrken av tråden, særlig i knutene.

Kuralontrådens svakeste side er den forholdsvis store forskjell i bruddstyrke, mellom tørr og våt not. Nylontråd avtar i styrke med ca.

10—15 % fra tørr til våt tilstand. Når det gjelder kuralon, kan en regne med et fall mellom 20—30 %.

Som nevnt tidligere ble det første forsøk med kuralonruser satt i gang i rusesesongen 1953—54. Disse redskaper har nå en sammenlagt driftstid av 72 uker, og de er fremdeles i bruk.

På grunnlag av de rapporter og prøver som er innsendt av forsøksleder Ole S. Tranøy, er det foretatt en serie strekkprøver av maskene i disse ruser. Strekkprøven er utført ved Statens Fiskereds-kapsimport og utgangspunktet for strekkprøvene er helt nytt notlin av kuralon nr. 20/27, samme materiale som forsøksredskapene ble laget av.

Bruddstyrken gjelder ikke selve tråden, men hele masken som ble satt inn i maskinen. Derved får en med også alle fire knuter.

Følgende tabell viser maskens bruddstyrke under de forskjellige faser i brukstiden. Under alle prøver er det brukt tørr not.

<i>Strekkprøve.</i>		
Brukstid	Maskestyrke i kg	Impregnering
Ny not	13,55	Bare farge
Etter 20 uker i bruk	12,90	» »
Etter 31 uker i bruk	13,30	Bark og tjære
Etter 72 uker i bruk	14,75	» » »

Som det fremgår av tabellen har ikke rusene tapt noe vesentlig av sin opprinnelige styrke, men tvert imot øket etter en tids bruk. I alminnelighet strider dette mot all logikk. I dette tilfelle har imidlertid økingen av maskestyrken sin naturlige forklaring, idet denne økingen oppstår etter at redskapene er blitt tjærebarket, for så vidt står dette i samvær med de opplysninger som foreligger fra den fabrikk som framstiller kuralon, hvor det anbefales å stoffe kuralonredskaper med stenkulltjære, som vil øke styrken av noten med opp til 30 %. På samme tid advares det mot å bruke Cutch (Barkeekstrakt) da denne vil virke skadelig på tråden.

De sideordnede redskaper av vanlig tråd, som har vært nyttet til sammenligning under forsøket, har vært laget av hampetråd nr. 6/4. Disse redskaper har også vært stoffet med stenkulltjære, og i følge prøvofiskerens rapport har disse ruser vært i land hver femte uke for tork og impregnering. I alt har disse redskaper vært ute av drift i 21 uker av den samlede brukstid på 72 uker. I denne tid har kuralonrusene fremdeles stått i sjøen til fiske.

Med ovenstående som bakgrunn kan en sette fram følgende konklusjon:

Selv om det kan sies at kuralontråd har et ganske stort tap i

styrke fra tørr til våt not, oppveies dette av trådens store motstand mot råte og dens hardførhet like overfor likegyldig stell med hensyn til tørk og impregnering. Det er tvilsomt om denne trådtype vil være vel skikket til garn for fisk eller sild, hvor hver enkel maske blir gjenstand for mer eller mindre hardt press, og hvor valget av trådtykkelse er begrenset.

Derimot er det all grunn til å anta at kuralon er et meget fordelaktig materiale til redskaper, som er henvist til å stå lengre tid i sjøen, såsom ruser, stengenøter, landgarn for laksenot o. a.

I slike tilfelle vil trådens forholdsvis lave bruddstyrke i våt tilstand være av underordnet betydning. Trådens positive egenskaper, sterk motstand mot råte, beskjedne krav til tørk og impregnering vil bidra til å gi redskapene en lengre brukstid, og spare sin eier betydelige utlegg til vedlikehold, samtidig som fisket i visse tilfelle kan foregå mer sammenhengende og dermed gi et større utbytte i det lange løp.

LYSREFLEKTERENDE STOFF FOR MERKING AV FISKEREDSKAPER

Av fiskerikonsulent *Kaare Halmø*.

Fiskeridirektoratet har i den senere tid drevet forsøk for å finne frem til en mer effektiv merking av utestående fiskeredskaper. Hensikten har i første rekke vært å finne frem til bøyemerker som er lett å observere under alle slags vær og lysforhold, slik at man om mulig kunne redusere antall kollisjoner mellom trål og faststående redskap. Imidlertid er det også andre forhold hvor det er ønskelig med bedre merking, og under arbeidet har det vist seg mange problemer som det er av interesse å løse. Forholdene innen fiskeriene langs kysten er svært forskjellige. For makrellfiskerne som fisker med drivgarn i det sydlige Norge er det særlig skipsfarten på fiskefeltene som skaper vansker, på vintersildfeltet er det plassforholdene som skaffer de største problemer. I det nordlige Norge er det særlig trålertrafikken på våre gamle fiskefelt med kollisjoner mellom redskap som forårsaker tap, men også for bankfiskere og fiskerne på kysten kan det medføre tap av tid eller redskap når bøyelyktene sløkner på grunn av at bruket ikke kan trekkes før batteriene til bøyelysene er utladet.

Under arbeidet med merking er det også gjort en del forsøk med lysreflekterende stoff på merkebøyer og blåser. Disse forsøkene har gitt så vidt positive resultater at en finner det riktig å la det bli gjort alminnelig kjent. De første forsøkene ble gjort på Bjørnøyfeltet i 1956, da en radarreflektor ble innsatt med lysreflekterende hvitt stoff og brukt i stedet for flagg på en ilebøye. Det viste seg at en slik reflektor kunne sees betydelig lenger ved hjelp av lyskaster enn vanlige merker. Den hvite fargen var dog mindre hensiktsmessig, idet den ville gå i ett med sjøene når disse var hvittoppet.

Neste forsøk besto i at man på blåser limte strimler av tøy innsatt med lysreflekterende stoff. På én blåse ble de festet slik at de dannet båtens registreringsnummer samt en ring rundt blåsen. På andre ble strimler ca. 10 cm lange og 2 cm brede plasert rundt blåsen med ca. 15 cm mellomrom slik at 3—4 slike strimler kunne sees uansett fra hvilken vinkel man fikk blåsen. Videre ble et par radarreflektorer av

corner-ramme-typen innsatt med stoffet. Disse reflektorer er 3 rammer satt sammen i kryss slik at de kan sees fra alle vinkler, og størrelsen er 25×50 cm med en rammebredde på 7 cm. Fargene som ble brukt var lys grønne, sølvfargede, gule og røde. Disse merkene ble plassert på Andenesfeltet, og formannen i Andenes Fiskarlag, Kåre Rønness var behjelpelig med å prøve dem. Det viste seg at merkene hvor man hadde lysreflekterende stoff lett lot seg lokalisere med lyskaster og når man kom nær dem reflekterte de også lyset fra posisjonslanternene. Dette siste er verd å merke seg, da det kan tjene til å hindre at ilefløyt blir påseilt og revet bort av passerende fartøyer.

For å finne ut i hvilken avstand slike merker finnes ved hjelp av lyskaster ble det fra K. N. M. «Vidar» foretatt en del prøver i Harstad.

En robåt ble sendt ut fra fartøyet med de forskjellige merker etter tur. Med en 12" morselampe med lysstyrke noenlunde tilsvarende en vanlig fiskebåtlyskaster søkte man etter båten og avstanden ble kontrollert med radar. Under forsøkene ble det ikke nyttet kikkert, slik at alle avstander som oppgis refererer seg til hvor langt man kunne se bøylene med blotte øyne.

Raderreflektorene som var nyttet på Bjørnefeltet kunne sees på 770 meters avstand. Men denne hadde ikke fått den siste overflatebehandling.

Blåsen med pålimte båndstykker kunne sees på 830 meter og en raderreflektor innsatt med gult og rødt stoff ferdig overflatebehandlet kunne sees på litt over 1200 meter. Det var interessant å se at på avstand fortonte samtlige merker seg som et vanlig hvitt lys.

Resultatene var så vidt oppmuntrende at forsøkene er blitt fortsatt på Andenes og man har også hatt prøver hos formannen i Honningsvåg Fiskarlag, Thor Elvevoll og i Vardø hos Fritz Johansen, likeså har man hatt prøver ombord i Fiskeridirektoratets forsøksfartøy «Thor Iversen».

Forsøkene har omfattet radarreflektorer, bånd som tidligere nevnt og selvklebende film til bruk på bøyestenger. Båndene har dels vært limt på blåser og dels limt eller sydd på flagg og filmen har vært limt rundt bøyestenger eller på plastblåser og sydd eller limt på flaggene. En har kommet til at det er mest hensiktsmessig å bruke gule eller røde farger, da disse er lettere å skille ut om dagen enn hvite og grønne og sølvfargede.

Fra samtlige skippere har man fått uttalt at merkene har latt seg lokalisere på betydelige avstander, og at lyset fra topplanternen ofte var nok til å lokalisere bøylene.

Det vil sannsynligvis være mest hensiktsmessig å få laget ferdige flagg med forskjellige mønster av lysreflekterende stoff til bruk uten-

for kysten og ellers lime stoffet på blåser, dubbel eller bøyestenger etter behov.

Stoffet antas med fordel å kunne nyttes i bankfisket på redskaper som står utenfor kysten i slike farvann at bruket blir overstått og bøyelysenes batterier lades ut. Men det skulle også være hensiktsmessig å bruke på blåser under drivgarnfiske eller på redskaper i indre farvann hvor det er trafikk av andre fartøyer enn fiskefartøyer.

Det kan være verd å merke seg at Fyrvesenet har tatt i bruk samme stoff på staker og sjømerker langs kysten. Det er fra Fyrvesenets side ytret ønske om at fiskerne blir gjort kjent med de muligheter det har for plasing på sjømerker, og at det i mange tilfelle vil være mer hensiktsmessig å sette opp merker med lysreflekterende stoff enn å sette opp lykter eller agalys. Av budsjettmessige grunner kan ikke Fyrvesenet imøtekomme alle krav om fyrbelysning, mens plasing av lysreflekterende stoff på staker og sjømerker som regel kan bli utført, da det er meget rimelig. Det vil kunne gjøre det lettere å lokalisere staker ved hjelp av lyskaster enn hva nå er tilfelle og avhjelpe de største mangler ved oppmerkingen.

Som nevnt kan stoffet fås som selvklebende film i bånd 2 cm brede eller også som duk ca. 90 cm bred, og det kan også fås påsatt sjøvannsbestandige aluminiumsplater til bruk på lettbåter eller fortøyningspeler. Det vil ikke medføre store utgifter til merking av redskaper.

Stoffet er i stor utstrekning tatt i bruk på varselskilt langs våre hovedveier. Det skulle der være god anledning for interesserte å danne seg en mening om brukbarheten.

